Årsredovisning 2017

MEDBORGARSKOLAN REGION VÄST



Region Halland
2018 -04- 04
Dnr
Handl

www.medborgarskolan.se

medborgarskolan

INNEHÅLL

Välkommen!

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Regionchefen har ordet	4
Om Medborgarskolan	5
Artikel: Så lär vi oss	6-7
Om Medborgarskolan Väst	8-9
Verksamhetsberättelse	10-25

BLÅ SIDORNA

Förvaltningsberättelse	26-27
Flerårsöversikt	28
Resultaträkning	29
Balansräkning	30
Kassaflödesanalys	31
Noter	32-35
Revisionsberättelse	36-38

ORGANISATION

Styrelse	39
Organisation	40-41
Kontaktuppgifter	42

LIVSLÅNGT *lustfyllt* LÄRANDE



Det var med stor respekt för Medborgarskolans uppdrag, kunder, förskolebarn, elever, deltagare, medarbetare, lärare, cirkelledare, uppdragsgivare, medlemsorganisationer och samarbetspartners, som jag våren 2017 gick in i uppdraget som regionchef för Medborgarskolan Region Väst.

> *Det handlar om livet och livet är viktigt. Livsviktigt.*
>
> BIRGITTA ANDRÉN ÅKERBLOM

MED DE STORA och viktiga uppdrag vi har inom Medborgarskolan Väst gäller det verkligen att vi med ett omtänksamt förhållningssätt använder våra resurser på bästa, mest effektiva vis. Vår vision, vår övergripande målbild – att skapa mod och möjligheter för en mångfald människor – är som en fyr på dunkelt hav. Den lyser upp farleden vi tar oss fram på, synliggör grynnor och skär som inte hör hit och, ännu viktigare, lyser upp de kobbar vi behöver ägna lite extra uppmärksamhet och kanske rent av kliva i land på (se illustration på sidan 15). Vi vet att kunskap erövras bäst med lust och glädje. Med det livslånga, lustfyllda lärandet skapar vi verktyg för mod och möjligheter. Vår värdegrund (se sidan 5) är inte bara ord på ett papper utan vår kompass i det dagliga arbetet. Den guidar var och en av oss i hur vi möter världen i praktisk handling och beteende. I till exempel våra förskolor ligger den med i läroplanen och är integrerad i allt de gör.

UNDER 2017 HAR vi genom en rad åtgärder skapat goda förutsättningar för Medborgarskolan Västs framtid. Det är med öppna ögon vi går in i 2018. Vi har utmaningar – men ännu fler möjligheter. En ny organisation införs första kvartalet 2018. Målet är att den nya organisationen skall vara flexibel och hållbar. En stabil ekonomi ska ge förutsättningar för att skapa trygghet och utvecklingsmöjligheter. Vi har en unik mångfald av kompetenser inom Medborgarskolan, och vi vill fortsätta att göra skillnad för människor, oavsett ålder. Vi vill verkligen göra mer för fler.

HOS OSS PÅ Medborgarskolan har kunskapen ett egenvärde och vi anser att all kunskap är värdefull. Kunskap ökar vår insikt – insiktsfulla människor är en tillgång i det demokratiska samhället och kan motverka negativa trender och tendenser i vår omvärld. För oss är all kunskap lika mycket värd, oavsett nivå, ambition eller inriktning.

EN AV VÅRA uppgifter är att skapa möten mellan människor, människor som kanske aldrig annars hade träffats och utbytt tankar, erfarenheter, intressen och kunskap. Mitt arbete utgår från regionkontoret som ligger i Göteborg. En stad som så länge jag kan minnas har kämpat med segregation utan att riktigt lyckas. Men på en skola på Molinsgatan och Landalagången mitt i stan händer det! Där möts barn och föräldrar från världens alla franskspråkiga, och andra, hörn – och framför allt alla stadsdelar i Göteborg. Jag talar om Franska skolan (inklusive förskolan) som Medborgarskolan är huvudman för. Och det här är bara *ett* exempel ur vår verksamhet.

FÖR OSS ÄR VARJE människa unik och vi har alla rätt till det goda livet. Allt som gynnar och stärker oss människor i vår utveckling är positivt, allt som förminskar oss är negativt. Det handlar om livet och livet är viktigt. Livsviktigt.

Birgitta Andrén Åkerblom
Regionchef Medborgarskolan Region Väst

STATENS FYRA SYFTEN

Medborgarskolan styr, planerar, genomför och utvärderar all verksamhet mot statens fyra syften:

Stärka och utveckla demokratin
Medborgarskolan ger möjligheter till ett aktivt medborgarskap. Folkbildningen har stor betydelse för ett hållbart demokratiskt samhälle.

Bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
Medborgarskolan bidrar till att människor organiserar sig och ser sina möjligheter att påverka det omgivande samhället och världen.

Utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
Medborgarskolan ger människor bredare kompetens och bildning, och bidrar till att göra det livslånga lärandet möjligt för alla.

Bidra till att bredda intresset för att öka delaktigheten i kulturlivet
Medborgarskolan erbjuder människor att på egna villkor vara delaktiga i eller ta del av kultur.

VERKSAMHETSIDÉ

Vi, studieförbundet Medborgarskolan, skapar tillsammans i all vår verksamhet ett livslångt lärande grundat på människans olika behov. Med vår värdegrund, glädje, engagemang och kompetens arbetar vi aktivt för att stärka demokratin.

VISION

Mod och möjligheter för en mångfald människor.

VARUMÄRKESLÖFTE

Medborgarskolans varumärkeslöfte är:
Där intresse blir kunskap.

VARUMÄRKESKÄRNA

Kärnan i Medborgarskolans verksamhet kan sammanfattas i två ord: **Lustfyllt lärande**.

Det innebär ett inspirerande och kvalitativt lärande som leder till kunskapsutveckling och stärkt självförtroende. Medborgarskolans kursledare och lärare formar det lustfyllda lärandet i kontakt med deltagare och elever.

VÄRDEGRUND

Medborgarskolan vilar på en humanistisk värdegrund. Grundtanken är att varje människa är fri att utforma sitt liv i sin strävan efter självförverkligande. I Medborgarskolan är det människans intresse för ny kunskap och utveckling i samverkan med andra som står i centrum. Varje människas okränkbara värde ska genomsyra alla Medborgarskolans verksamheter. Vårt syfte är att verka för en modern och självständig folkbildningsverksamhet, utbildning och annan för individen utvecklande verksamhet. Medborgarskolans värdegrund uttrycks i våra fyra kärnvärden och ska ligga till grund för alla våra aktiviteter.

Individen i centrum
Varje människa är unik. Vi sätter individen i centrum och vill att var och en som kommer till oss ska ha möjlighet att utvecklas efter sina egna behov, förutsättningar och önskemål.

Alla människor har frihet och ansvar att påverka sin egen och samhällets utveckling.

Utveckling i samverkan
Vi tror att människor utvecklas bäst i samverkan med andra. Därför vill vi skapa mötesplatser där ett givande och tagande får alla att känna delaktighet.

Med nya kunskaper, ökat självförtroende och sociala nätverk får människor möjligheter och styrka att själva utforma och påverka sina liv.

Ömsesidig respekt
Vi är alla lika mycket värda; varje människa är värdefull bara för att hon finns till. Samtidigt har vi alla både ansvar och skyldigheter mot varandra.

Humanism innebär medmänsklighet och förståelse för oliktänkande och för andra kulturer.

Kunskapens egenvärde
All kunskap är värdefull. Insiktsfulla människor är en tillgång i det demokratiska samhället och kan motverka negativa trender och tendenser i vår omvärld.

För oss är all kunskap lika mycket värd, oavsett nivå, ambition eller inriktning.

SÅ LÄR VI OSS

Skolfröken och föräldrar har fått sällskap av nätet och nyfiket, **UPPKOPPLAT LÄRANDE.** Och minst lika viktigt som allmänbildning och tekniska färdigheter är att kunna samarbeta och hjälpas åt.

Vår barn- och ungdomspanel funderar över hur, var och vad de lär sig – och vad som är **BRA ATT KUNNA I FRAMTIDEN.**



Text: **KARIN JANSON**
Foto: **MARIA HANSSON**

17-årige **Muaz Adbulrahman** vill bli polis eller sjuksköterska. Kompisen **Yacoub Youssef**, även han 17 år, vill jobba med ekonomi. 13-åriga **Anja Jansson** är djurälskare och hoppas kunna jobba med sin hobby i framtiden, som veterinär eller djursjukvårdare. **Hala Alrefay**, 14 år, vill utbilda sig till arkitekt eller designer. Och nioåriga **Märta Rönnberg** känner att hon vill göra något som gör världen lite bättre.

– Jag vill ta hand om människor eller djur kanske? Jag har tänkt på att kanske bli läkare eller sjuksköterska, men ett problem är att jag inte tycker om att se blod.

VI TRÄFFAR DEM på fritidsgården Grönan i Falun för att ta reda på vad de vill lära sig i framtiden och hur de tycker om att lära sig nya saker. De har alla olika mål och drömmar. Alla fem går i skolan. Hala var tio år när familjen kom till Sverige från krigets Syrien, vilket innebar att hon fick gå om ett år.

– Jag missade alla NO-ämnen för i Syrien har man det i högstadiet och jag var tvungen att sluta gå i skolan på grund av kriget efter sexan. När vi kom till Sverige fick jag gå om sjätte klass men det var inga problem. Jag tyckte att det var roligt.

Muaz och Yacoub har varit i Sverige kortare tid och lär sig svenska.

– Jag försöker att umgås mycket med svenskar, jag lyssnar och lär mig språket, säger Muaz, och Yacoub nickar instämmande.

– Men när vi är här på fritidsgården och träffar kompisar som pratar arabiska så pratar vi ofta arabiska, säger han. Vi ska försöka prata mer svenska.

Märta tycker att skolan är jättebra men Anja längtar mer tills hon får komma ut och jobba.



– Jag tror inte att jag kommer att tröttna på att hålla på med djur, säger hon och berättar att hennes familj har schäfer, kungspyton, skäggagam – som är en slags ödla – och katt.

För Yacoub är det viktigare att skilja på hobby och arbete.



– Jag brukar programmera på fritiden och jag har startat ett företag med några kompisar från SFI som jobbar med programmering. Men eftersom det är min hobby så vill jag inte jobba med det, utan utbilda mig i ekonomi.

Han berättar att han är helt självlärd.

– Jag har läst på internet och tittat på Youtube och försökt göra likadant.

VI PRATAR OM HUR man lär sig saker. I skolan, förstås, men också via kompisar, internet och fritidsledare.

– När jag sjunger i min kör har vi en ledare som rättar oss om vi till exempel inte håller tonen eller sjunger falskt. Och så går jag på scouterna och där har vi en ledare som visar vad vi ska göra, till exempel hur man gör en knop och hur man gör upp eld. Och så lär vi oss mycket om djur och natur också, berättar Märta.

Sångintresset har hon gemensamt med de andra. Muaz brukar sjunga hemma och ibland för kompisar.

– Jag spelar fotboll också, i Hälsinggårdens AIK. Men jag skulle vilja bli bättre, både på fotboll och på att sjunga.

Hur gör du för att bli bättre?

– Går på träningar tre dagar i veckan och när jag sjunger frågar jag kompisar om det låter bra.

HALA BRUKAR LÅNA fritidsgårdens studio och spela in egenskrivna låtar.

– Jag har lyssnat mycket på rap och tycker att alla sjunger om samma saker, om orten och så där. Så jag ville göra något eget. Jag blandar tre språk; svenska, arabiska och engelska och skriver texter om samhället, säger Hala.



Är du självlärd?

– Ja. Och jag sjunger också mycket för kompisar och för min familj och alla säger att det låter bra. Jag ska faktiskt prova att lägga ut något på Youtube i dag så kanske jag kan få mer kommentarer.

Alla är överens om att det måste finnas ett intresse för att man ska kunna lära sig en sak riktigt bra.

– Det är en känsla när det klickar till, ungefär som när jag ser en kamera och känner att jag också vill fotografera! Då är det rätt, säger Hala.

OCH NÄR INTRESSET finns, då kan man glömma både tid och rum. Som när Yacoub programmerar, Anja pysslar med sina djur eller Hala sitter i studion.

– Studion är som mitt andra hem, jag kan vara där i timmar, säger hon.

Vad behöver man kunna i framtiden då?

Nioåriga Märta funderar en stund, innan hon säger:



– Det är viktigt att alla ska hjälpa varandra så att alla har det bra, för vissa har det inte så bra. Då måste vi alla hjälpas åt och de som kan saker ska göra rätt och visa dem som inte kan så bra. Hala och Muaz håller med.

– Att vara social är viktigt, att samarbeta med andra, säger Muaz.

– Om alla samarbetar blir samhället bättre, då kanske det blir mindre krig och konflikter. Utbildning tror jag också är viktigt.

Hur kommer vi att lära oss i framtiden?

– Det kommer att bli mer datorer, säger Anja. Att man lär sig över datorn mer.

– Mindre i klassrum, mer på internet, säger Yacoub.

Hala tror att vi kommer att lita mer på datorer i framtiden.

– Vi kommer att känna oss tryggare att jobba på datorer, alla som är unga nu lär sig ju att vara på internet och då kommer det vara naturligt att det är där man lär sig saker. Datorn kommer att vara det ställe dit man går för att lära sig och det kommer inte att vara något konstigt med det.

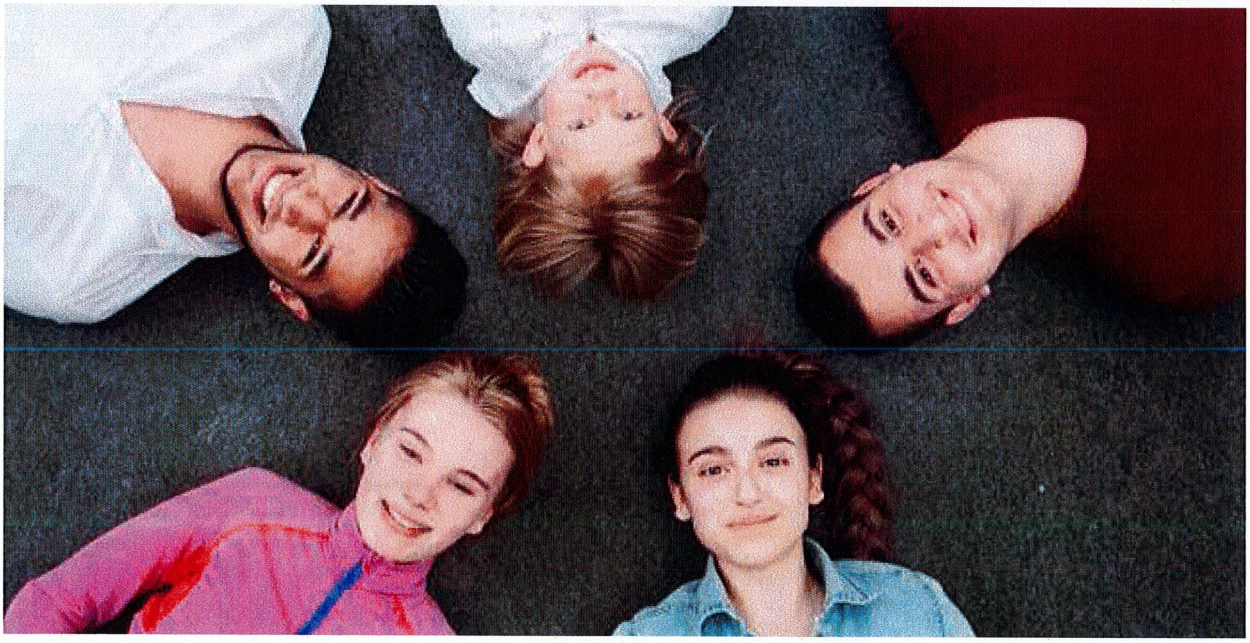
Kanske kan Märtas kör bli digital om tio år?

– Ja, jag tror det. Vi kanske kan ha sånglektioner via internet. Men jag tror också att det kommer att komma många nya elektriska uppfinningar som gör att vi kan göra nya saker som vi inte vet nu. Hela kören kanske kan träffas via internet i stället.



Hela kören kanske träffas via internet i stället.

MÄRTA RÖNNBERG



OM MEDBORGARSKOLAN VÄST

Region Väst omfattar Västra Götalands och Hallands län (markerat med gult på kartan).

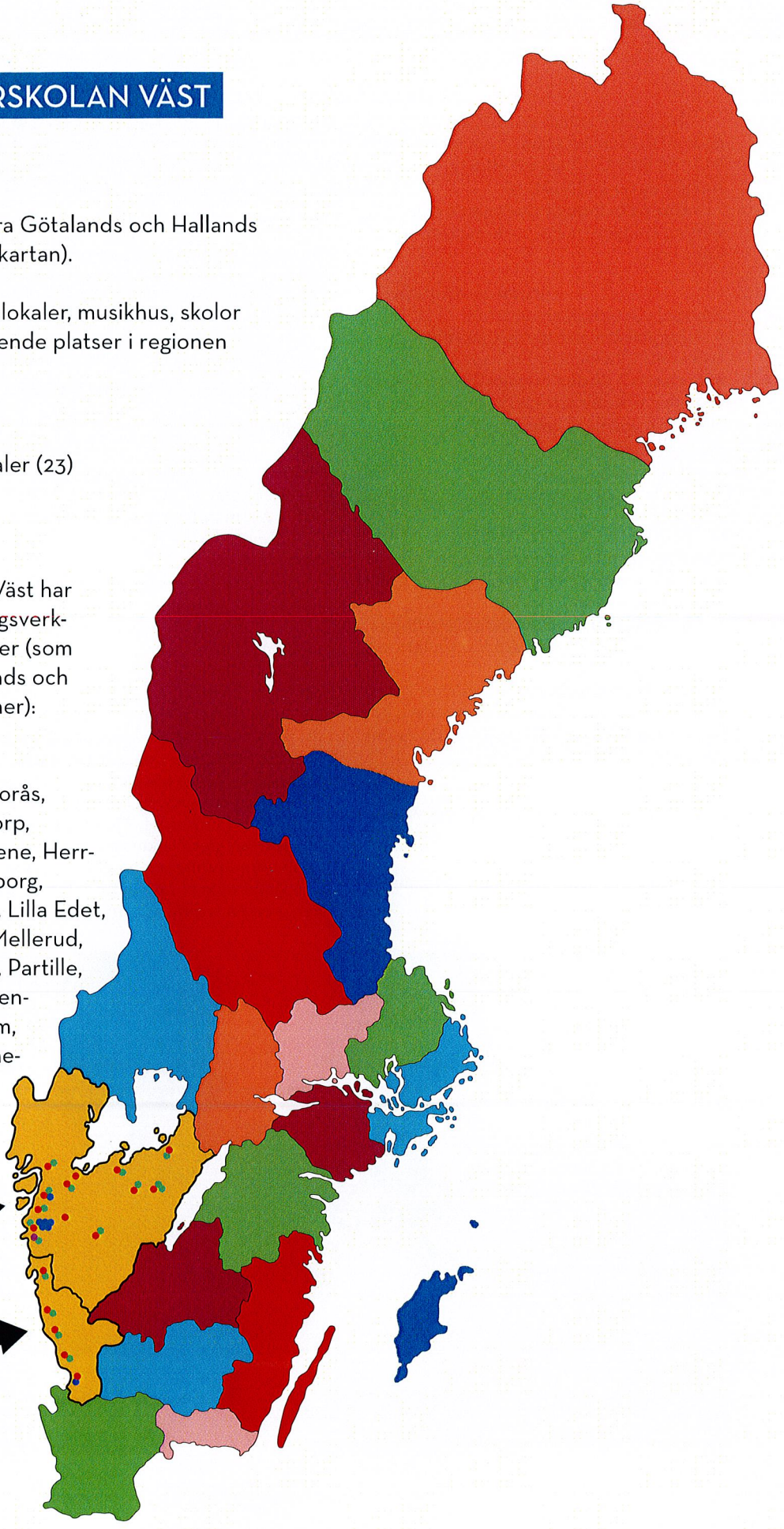
Vi har kontor, verksamhetslokaler, musikhus, skolor och förskolor på nedanstående platser i regionen (se karta).

- Regionkontor (1)
- Kontor/verksamhetslokaler (23)
- Musikhus (20)
- Skolor/förskolor (7)

Medborgarskolan Region Väst har under året haft folkbildningsverksamhet i följande kommuner (som utgör 49 av Västra Götalands och Hallands totalt 55 kommuner):

Västra Götaland
Ale, Alingsås, Bollebygd, Borås, Essunga, Falköping, Grästorp, Gullspång, Göteborg, Götene, Herrljunga, Hjo, Härryda, Karlsborg, Kungälv, Lerum, Lidköping, Lilla Edet, Lysekil, Mariestad, Mark, Mellerud, Munkedal, Mölndal, Orust, Partille, Skara, Skövde, Sotenäs, Stenungsund, Strömstad, Tanum, Tibro, Tidaholm, Tjörn, Tranemo, Trollhättan, Töreboda, Uddevalla, Ulricehamn, Vara, Vårgårda, Vänersborg, Öckerö

Halland
Falkenberg, Halmstad, Kungsbacka, Laholm, Varberg



UTVECKLING ÖVER TRE ÅR

	2017	2016	2015
Totala intäkter (tkr)	168 444	174 344	158 328
Studiecirkeltimmar	352 452	390 677	339 340*
Studiecirkeltimmar annan folkbildning	21 158	29 160	17 779*
Kulturarrangemang	5 146	5 110	4 286
Marknadsandel (folkbildning i procent)			
Baserat på volym timvärde			
• Västra Götaland	11,1	11,5	13,7*
• Halland	14,7	15,9	16,6
Baserat på volym enligt nya statsbidragsregler			
• Medborgarskolan totalt	7,8	8,3	8,2
• Region Västs del av Medborgarskolan totalt	25	27	27
Unika deltagare i folkbildning	13 502	14 466	13 561*
Annan folkbildning	15 211	13 541	6 379
Deltagare i arbetsmarknadsprojekt (totalt)	1 485	1 665	-
Deltagare i arbetsmarknadsprojekt (snitt/månad)	431	439	450
Elever och barn vid skola/förskola (snitt/månad)	515	490	474
• Elever Franska Skolan	258	234	225
• Barn totalt förskolor	257	256	249
Medarbetare (antal tjänster)	205	211	200
Cirkelledare totalt	1 668	1 774	1 954
Cirkelledare med LIM ledarutbildning	49,4 %	43,1 %	41,2 %
Läs mer på sidan 12			
Ideella timmar studiecirkel	331 873	369 179	314 562*
Cirkelledares ideella insats omräknat i kronor	78 507 876	81 902 361	68 417 235*
Läs mer på sidan 18			
Mötesplatser studiecirkel (öppen verksamhet)	961	983	1 189
Personer som har mött i snitt fem andra personer	5 766	5 898	7 134
Nya möten	28 830	29 490	35 670
Läs mer på sidan 17			

** Medborgarskolan Region Väst hade under 2016 en extra interngranskning av folkbildningsverksamheten i Storgöteborg, vilket resulterade i att en del verksamhet som rapporterades under 2015 har strukits och siffrorna i ovanstående jämförelsetabell uppdaterats.*



VAD ÄR FOLKBILDNING?

Den statsbidragsberättigade verksamheten har tre verksamhetsformer: studiecirkel, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram, vilka kan genomföras genom fysiska sammankomster eller i digital form.

Definitionsmässigt är studiecirkeln en liten grupp människor som utifrån sina behov och intressen söker kunskap. En studiecirkel kännetecknas av att den är öppen för alla, utan formella krav på förkunskaper, deltagaren avgör själv om han/hon vill delta, deltagarna kan påverka cirkelns innehåll och upplägg, den leder till ett lärande vars syfte är utveckling och förändring, kunskap söks gemensamt och diskussion och samtal är en viktig del samt att det ska finnas tid för reflektion och eftertanke mellan sammankomsterna.

Annan folkbildningsverksamhet kan genomföras i friare och flexiblare former. Det finns här möjlighet att pröva nya former och utveckla nyskapande folkbildningsverksamhet.

Med kulturprogram avses föreläsning, teater, sång, musik, dans, dramatisk framställning, filmvisning, tvärkulturell verksamhet eller utställning som framförs inför eller tillsammans med publik. Med tvärkulturell verksamhet avses en kombination av två eller fler av de övriga kulturformerna. Kulturprogram ska ha en sådan utformning att det bidrar till att skapa delaktighet, upplevelse och eftertanke.

Statsbidragen, kommunbidragen och regionbidragen får endast användas till kostnader som är direkt förbundna med den regionala folkbildningsverksamheten.

EKONOMI

Ur lönsamhetsaspekt blev även 2017 ett svagt år. Region Väst uppvisar en förlust på motsvarande ca 6,5 miljoner.

För att nå stabila ekonomiska förhållanden är målsättningen att det egna kapitalet skall uppgå till 30 % av omsättningen. Per den 31 december 2017 uppgår Region Västs kapital till 15,2 %.

ANDEL

Medborgarskolans totala marknadsandel 2017 (baserat på nya statsbidragsregler) uppgick till 7,8 %. För region Västs del var andelen (baserat på timvärde) för Västra Götaland 11,1 % och för Halland 14,7 %.

VOLYM

Medborgarskolan Sveriges studietimmar uppgick 2017 till 1 387 950. Region Västs studietimmar uppgick till 352 452, vilket innebär 25 % av Medborgarskolans totala volym.

Medborgarskolan Sveriges studietimmar inom annan folkbildning uppgick 2017 till 80 223. Region Västs studietimmar inom annan folkbildning uppgick till 21 158.

Antal kulturarrangemang i Medborgarskolan Sverige uppgick 2017 till 37 097. Antal kulturarrangemang under uppgick i region Väst till 5 146.

2017 hade region Väst 13 502 unika deltagare i studiecirklar och 15 211 unika deltagare i annan folkbildning. Medborgarskolan Sverige hade 55 628 unika deltagare i studiecirklar och 45 942 unika deltagare i annan folkbildning.

KVALITET

Det systematiska kvalitetsarbetet blir allt viktigare i vår verksamhet. Detta gäller allt vi gör: från vårt arbetssätt vid rekrytering av cirkelledare och introduktion av nyanställda till rutiner för riskanalys eller uppföljning av skolverksamheten. En central del i ett systematiskt kvalitetsarbete är att följa upp och analysera verksamheten i syfte att få en lärande organisation som arbetar med ständiga förbättringar. Utöver våra löpande interna granskningar och egenkontroller av folkbildningsverksamheten, som redovisas till Folkbildningsrådet, granskas även övriga delar av vår verksamhet varje år av interna och externa intressenter som till exempel

Kvalitet

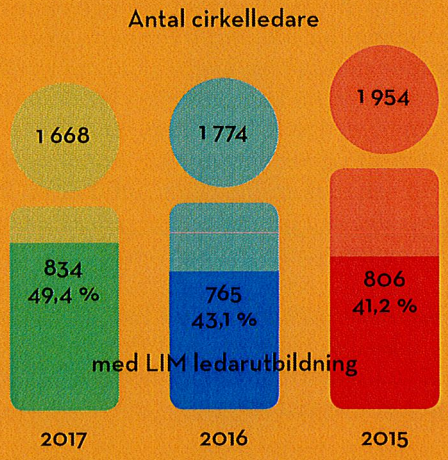
Medborgarskolan ska genom professionella medarbetare utveckla och genomföra folkbildning och utbildning av sådan kvalitet att deltagares, ledares, anslagsgivares och uppdragsgivares krav och förväntningar uppfylls. Genom ett brett kunnande, kontinuerlig utveckling, ständiga förbättringar, hög servicegrad och ett personligt engagemang ska vi bygga goda relationer och vara en föregångare i branschen.

Det är något *SPECIELLT* med våra cirkelledare

Cirkelledarna har en central roll när det gäller att realisera statens syften och enligt Folkbildningsrådets rapport nr 1 2014 *Cirkelledare – folkbildningens fotfolk och drivkraft* har cirkelledarna "ett pedagogiskt uppdrag i demokratins tjänst". Att vara cirkelledare innebär alltså att vara lite extra engagerad och ta på sig ett ansvar att lyssna, dela med sig, samordna och leda en grupp kring ett gemensamt intresse. Därför har vi gjort en förnyad satsning på cirkelledarutbildning. Många av våra cirkelledare är det under ett par år och därför finns det ständigt ett behov av att grundutbilda nya studiecirkelledare. Kunskapen kring folkbildning finns förstås kvar hos de cirkelledare som lämnar vår verksamhet och på så sätt får cirkelledarskapet betydelse både i det civila samhället och i arbetslivet.

Våra cirkelledare är centrala för Medborgarskolans verksamhet, därför erbjuder vi alla ledare en grundutbildning samt påbyggnadsutbildningar i olika ämnen som till exempel pedagogik och metodik. Vår grundutbildning kallar vi LIM, Ledarintroduktion i Medborgarskolan. LIM ger kunskap om bland annat statens fyra syften för folkbildning (se sidan 5), studiecirkelpedagogik inklusive vikten av deltagarnas inflytande samt om Medborgarskolan som det humanistiska studieförbundet med en tydlig värdegrund. LIM omfattar totalt 9 timmar uppdelat på tre steg.

Regionens mål var att öka andelen cirkelledare med folkbildningskompetens, vilket vi har gjort. För mer statistik, se sidan 9.



Under 2017 genomförde vi dessutom fem fördjupningsutbildningar för våra cirkelledare med följande rubriker:

- Presentera, engagera, inspirera – konsten att fängsla deltagare
- Presentera, engagera, inspirera (fördjupning)
- Workshop: Digitala verktyg
- Digitala verktyg för språkledare
- Folkbildning - ett lustfyllt sätt att lära
- Rutinutbildning för kursledare i dans (Fyrbodal)



förbundskansliet, kommuner, ESF-rådet, Skolinspektionen och Arbetsförmedlingen. Resultat från dessa granskningar lyfts i styrelse och ledningsgrupper och används som underlag för förbättring samt vid interna utbildningar.

Vår uppföljning av öppen verksamhet följer den positiva trend vi haft under flera år med färre reklamationer och ett Nöjdkundindex (NKI) på 3,48 (av max 4).

Skola/förskola skall givetvis uppfylla kraven på systematiskt kvalitetsarbete enligt Skolverkets allmänna råd, Skollagens krav och kommunala riktlinjer. Vid de inspektioner vi haft på våra förskolor under året har vi fått flera positiva kommentarer kring vårt systematiska sätt att arbeta.

Skolverket följer upp både verksamhet och elevresultat (andel elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen samt genomsnittligt meritvärde) i alla skolor i Sverige. Våren 2017 nådde avgångseleverna i årskurs 9 på Franska skolan det rekordhöga genomsnittliga betygsresultatet 287 (genomsnitt i Göteborgs kommun är 223).

Internutbildningar
Regionen har under året haft följande internutbildningar:

- Introduktion för nyanställda
- Utbildning i vårt rapporteringssystem för folkbildning (Gustav)
- Rapporteringsutbildning för samtliga anställda inom folkbildningen
- Utbildning i KIM (Medborgarskolans intranät)
- Utbildning i formativt lärande och bedömning för lärare på Franska Skolan
- Utbildning i pedagogik och metodik för skola/förskola

HÅLLBARHET

Kärnan i Medborgarskolans verksamhet och vårt uppdrag som studieförbund är att ta samhällsansvar och bidra till individers och samhällets utveckling. Vi anser därför att det är av största vikt att vi medvetet arbetar med dessa frågor. Medborgarskolan ska väga in sociala och miljömässiga aspekter i beslutsfattandet och ta ansvar för den påverkan som vi har på samhället och vår miljö.

För att tydligare kunna redogöra för vårt arbete för ökad hållbarhet har vi tagit fram tre hållbarhetslöften (se skiss längst ner på sidan 12).

Certifieringar ger stöd i förbättringsarbetet
Genom att ansluta oss till olika typer av certifieringar som Miljödiplomering (nya folkbildningen) och Grön Flagg (skolor) får vi en oberoende granskning och stöd av expertis i vår utveckling.

Vår folkbildnings- och uppdragsverksamhet är miljödiplomerade enligt Svensk Miljöbas kriterier sedan 2014. För att få behålla miljödiplomet gör en extern miljörevisor varje år en revision och ser över vårt miljöarbete.

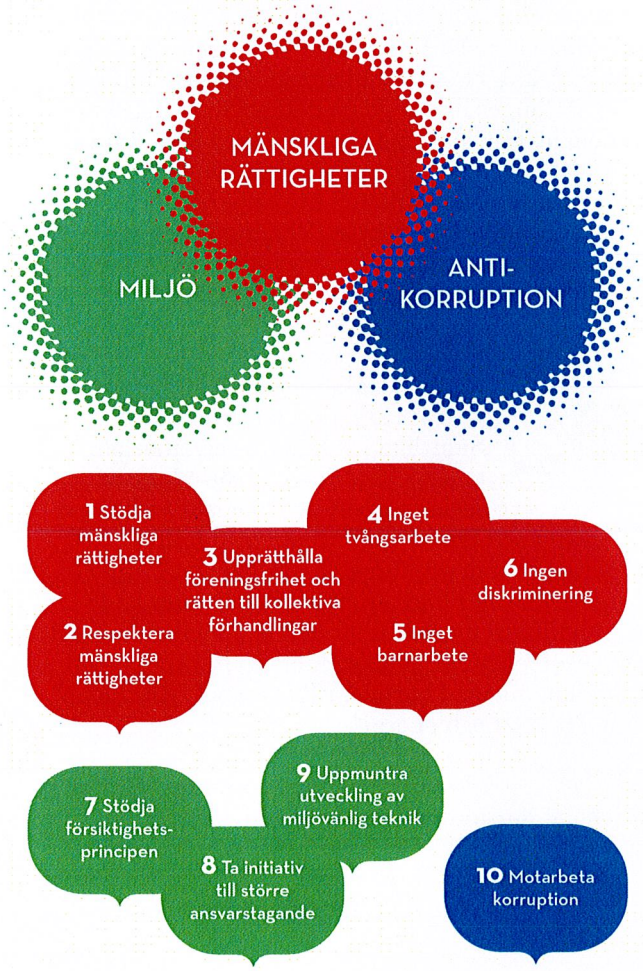
I vår miljöplan för 2018 har vi fokuserat på miljökunskap/miljöinformation, förbrukning av resurser och avfall, kemikalieanvändning samt pappersförbrukning. Vi kommunicerar vårt miljöarbete via till exempel hemsida, vid introduktion av nyanställda och vid möten. Förbrukning av resurser och avfall har minskat, bland annat genom att vår IT-avdelning förlänger livslängd på datorer/mobiltelefoner genom att gradera upp eller renovera dem och vår övergång till elektroniska närvarolistor har inneburit minskad förbrukning av papper och kuvert samt minskade transporter. Vi har gått genom vår användning av kemikalier och väljer vid nyinköp så miljövänliga alternativ som möjligt.

Franska skolan och samtliga förskolor har istället för miljödiplomering valt att arbeta med Grön Flagg. Samtliga förskolor är certifierade enligt Grön Flagg. Grön Flagg är både en certifiering och ett pedagogiskt verktyg för aktivt och långsiktigt arbete med hållbar utveckling i skola och förskola där barnen är involverade. I Grön Flagg-arbetet arbetar man både med hållbara nyckeltal för den egna enheten samt ett antal fokusområden som man vill arbeta med tillsammans med barnen, till exempel ”Kretslopp” eller ”Klimat och energi”.

Förskolorna arbetar också med projektet ”Giftfri förskola” där man systematiskt inventerar förskolorna med hjälp av checklistor och tar fram handlingsplaner för att minska barnens och personalens exponering för miljögifter, både inomhus och utomhus.

FN:s Global Compact
Medborgarskolan Region Väst är anslutna till FN:s Global Compact. Det är ett sätt för oss att ta ställning, visa att vi åtar oss att uppfylla kraven i Global Compacts principer och att på ett systematiskt vis fortsätta att mobilisera kring vårt samhällsansvar.

FN:s Global Compact bildades 1999 på uppmaning av FN:s generalsekreterare Kofi Annan som en hjälp för företag och organisationer som vill visa att man tar ett samhällsansvar i sin verksamhet. Global Compact består av tio principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och antikorruption. Principerna grundar sig på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, ILO:s grundläggande konventioner om de mänskliga rättigheterna i arbetslivet, Rio-deklarationen samt FN:s konvention mot korruption.



Vartannat år ingår en återrapportering till FN om aktiviteter vi genomfört i syfte att sprida kunskap om och uppmuntra andra att arbeta enligt FN:s Global Compact och regionen har nu lämnat första rapporten. Medborgarskolan Väst informerar löpande om FN:s Global Compact internt, på webbplatsen samt till samarbetspartners och uppdragsgivare.

TILLGÄNGLIGHET

För Medborgarskolan är tillgänglighet en prioriterad fråga som i allra högsta grad ingår i vårt samhällsansvar. Vi vill försäkra oss om att alla människor har tillgång till utveckling på egna villkor och att individers olika behov tillgodoses.

Medborgarskolan Region Väst arbetar långsiktigt och strategiskt med att öka tillgängligheten på olika sätt. Vi inhämtar och sprider kunskap och erfarenheter, vi bygger nätverk och skapar förtroendefulla relationer. Vi finns med i olika sammanhang där tillgänglighetsfrågan står i fokus.

Vi har under 2017 genomfört studiecirklar, annan folkbildning och kulturprogram tillsammans med föreningar eller samarbetspartners som har medlemmar med funktionsvariationer, bland andra:

- Föreningarna Hjälpande tassar, Silvagården och Labbehjärtat
- Dagligverksamheterna Kajan Uppe/Nere, Grodden, Mötesplatsen, ALC
- Teatergruppen De Glada Knölarna
- Sociala projektet Aktivitetshuset i Alingsås

För att nå personer som inte hittar till vår verksamhet genom de traditionella kanalerna, besöker vi aktivitetshus och föreningar för personer i olika former av utanförskap. Här möter vi bland annat personer med ångestsyndrom eller annan psykisk ohälsa, hemlösa kvinnor, personer som lever med missbruk eller kriminalitet och personer med intellektuella funktionsnedsättningar. Vi har haft en stor kvalitetsinriktad verksamhet för dessa grupper och har bistått flera med att starta egna studiecirklar, bland annat med hjälp av vårt anpassade studiematerial Bildning på Box®. Dessa aktiviteter stärker målgruppen och gör stor skillnad i deras vardag.

Bildning på Box® är en ”gör det själv”-låda som innehåller lektionshäfte och rekvisita, speciellt anpassat för att en grupp personer på egen hand ska kunna hålla en studiecirkel och och fördjupa sig i ett ämne. Bildning på Box® finns i ämnena *Teater*, *Skriv*, *Film*, *DIY* och *Bilda förening*.

Vi ger extra stöd till personer med särskilda behov för att de ska känna sig trygga att delta i kurser i vårt ordinarie utbud. Det bedrivs även ett internt arbete när det gäller förhållningssätt och metodutveckling inom området samt att hitta nya vägar till samarbeten med dessa målgrupper.

PERSONAL

Regionen har under året genomfört ett antal internutbildningar för medarbetare och kursledare, se under rubriken Kvalitet på sidan 13.

Medarbetarnas nöjdhet, som tidigare systematiskt mätts i Nöjdmedarbetarindex (NMI), ersattes på hösten 2017 av en medarbetarenkät från Springlife, utformad med fokus på resultatförbättring.

Birgitta Andrén Åkerblom tillträdde i april 2017 som ny regionchef för Medborgarskolan Region Väst. Birgitta har en gedigen erfarenhet av verksamhetsledning, affärs- och verksamhetsutveckling från en rad olika branscher, såsom utbildningsbranschen, bilindustrin, reklambyråbranschen, konst- och kultursektorn samt strategiskt kommunikations- och varumärkesarbete både i Sverige och internationellt. Birgitta är utbildad marknadsekonom, förändringsledare och professionell coach samt har utbildning inom internationella relationer, PR, litteraturvetenskap och konst.

I början av oktober 2017 hölls en gemensam medarbetarkonferens i Göteborg, för alla medarbetare inom såväl folkbildning och uppdragsverksamhet som skola/förskola, på Folkets Hus i Göteborg. Konferensen leddes av regionchef Birgitta Andrén Åkerblom och genomsyrades av nedanstående illustration av *Fyren* – med vår vision, våra kärnvärden, vår uppgift och arbetssätt samt våra fokuspunkter – som angav en tydlig riktning för vårt arbete. Mycket uppskattad gästföreläsare på konferensen var Kjell Dahlin.



MARKNAD OCH KOMMUNIKATION

Medborgarskolan Region Väst har under året aktivt deltagit i det nationella marknads- och kommunikationsarbetet via MK-gruppen (nationellt nätverk för marknad och kommunikation), där regionens marknadsansvarige ingår.

Vi har under året fokuserat på att lyfta och tydliggöra Medborgarskolans uppdrag som folkbildare och vårt samhällsansvar, som handlar om att förebygga utanförskap och ge människor möjlighet att mötas, stärkas och utvecklas som individer. Vi har därför i högre grad förmedlat personliga berättelser om hur enskilda människor påverkats av vår verksamhet.

Marknad och kommunikation

Medborgarskolan marknadsför sig som allmänhetens studieförbund och värnar om varje individs rätt till kunskap och självförverkligande. All kommunikation och marknadsföringsaktiviteter ska bygga upp ett långsiktigt förtroende för vår verksamhet, stärka och vidarutveckla varumärket och öka kännedomen om Medborgarskolan.



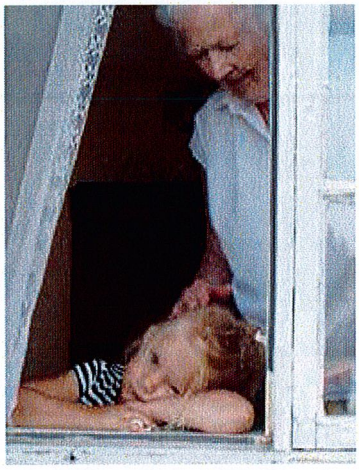
Medborgarskolan Magasin vår- respektive höstnummer.

Som ett led i detta strävar vi hela tiden efter att, i vår kommunikation generellt och i Medborgarskolan Magasin mer specifikt, omfatta och berätta om alla delar i vår verksamhet. Vi har under 2017 givit ut två nummer av Medborgarskolan Magasin (med ihäftad kursbilaga). Regionen har distribuerat magasinet främst till befintliga kunder/deltagare i en upplaga om ca 135 000 ex på våren och ca 67 000 ex på hösten. En överupplaga om ca 37 000 ex respektive 26 000 har delats ut till allmänheten på offentliga platser och i andra sammanhang, som möten, föreläsningar och event. Region Väst har vår och höst även producerat en nationell edition av magasinet i en upplaga om ca 7 000 ex. Artiklarna har använts nationellt i kommunikationen i våra egna kanaler.

Parallellt har vi jobbat med att synliggöra vår verksamhet, dels via egna kanaler (webbplatsen, sociala medier, nyhetsbrev) och dels via köpta medier, då främst mobil (såsom Aftonbladet, SVD, Tv.nu, OMNI, klart.se), samt native-artiklar (redaktionella annonser) på Metro.se och Metro Facebook. Vi har synts i riksomfattande digitala kampanjer och Medborgarskolans samtliga öppna kurser har under 2017 löpande varit synliga och tillgängliga även via Kurser.se.

Nationellt har vi löpande arbetat med att förbättra användarvänligheten och tillgängligheten på vår webbplats samt sökbarheten på både webbplats och Google. Vi har under året förberett för en ny webbplats som kommer att lanseras under 2018. Genom att våga tänka nytt så gör vi en webbplats som blir både lättare och roligare för besökarna att använda. Effektmålen för nya webben är att öka kännedom om verksamhet och utbud samt antalet anmälningar, öka självservicegraden och stärka varumärket.

Region Väst utlyste under sommaren en fototävling via Facebook, där man inbjöds att bidra med en egen sommarbild under temat *Med känsla* (Medborgarskolans kampanjcopy 2017). Intresset av att delta var stort, bildbidragen högklassiga, engagemanget och röstningen på bilderna massivt och tävlingssidan på webbplatsen var en av de mest besökta under sommaren. Förstapristagaren Lena Mjöberg vann en kamera, andra- och tredjepristagarna vann fotokurser.



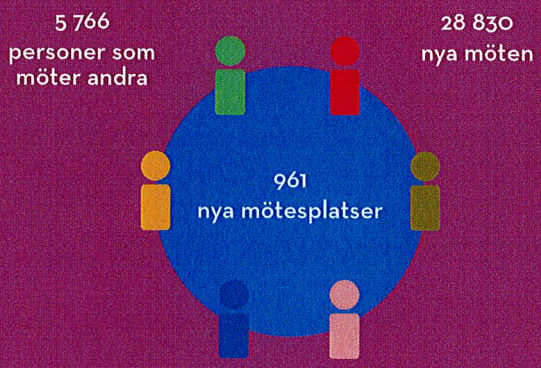
Lena Mjöberg vann fototävlingen med sin vackra, känslofulla generationsbild.

Folkbildning skapar *NYA MÖTEN* som stärker civilsamhället

Sveriges riksdag antog 2014 en ny folkbildningsproposition, Allas kunskap – allas bildning. I den slog man fast att ”Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling i samhället”. Folkbildningen är en del av det svenska civilsamhället och spelar en viktig roll för den svenska demokratin.

Vi inom Medborgarskolan är övertygade om att människor utvecklas genom att mötas. Att möta personer med samma intresse i en studiecirkel, personer som man kanske aldrig annars skulle ha träffat, ger nya insikter och förståelse vilket är en grundpelare i ett demokratiskt samhälle. Speciellt i vår öppna studiecirkelverksamhet, dit vem som helst kan anmäla sig och delta, möts människor från olika åldersgrupper, bakgrunder, kön eller andra tillhörigheter. För oss är därför den öppna verksamheten en mycket viktig del av folkbildningsverksamheten.

Under 2017 skapade Medborgarskolan Region Väst 961 st möjligheter till denna typ av möten genom våra öppna studiecirklar. I genomsnitt deltog sex personer i varje cirkel, vilket i teorin gett 5 766 personer möjlighet att möta minst fem andra nya personer som de inte annars skulle ha träffat. För mer statistik, se sidan 9.



REGIONENS OLIKA VERKSAMHETSTYPER

Gemensamt för samtliga verksamhetstyper är att de stimulerar till ökad kunskap, social gemenskap, meningsfull sysselsättning samt förebygger och minskar utanförskap. Vi arbetar efter en humanistisk värdegrund där respekt, öppenhet och mångfald är naturliga ingredienser. Medborgarskolans värdegrund (se sidan 5) omfattas av och genomsyrar samtliga verksamheter.

Styrelsen anser att det är av största vikt att vi har flera verksamhetsben att stå på, i huvudsak för att utnyttja regionens resurser. Under året har vi fortsatt att fokusera på samarbete mellan våra tre verksamhetstyper: folkbildning, uppdrag och skola/förskola. Samarbetet har stärkts och resulterat i ett bättre utnyttjande av lokaler och varandras verksamheter, nätverk och kompetens.

FOLKBILDNING

Öppen verksamhet

Denna verksamhetstyp vänder sig till allmänheten och erbjuder kurser och föreläsningar inom följande ämnesområden: Dans & teater, Data & foto, Djur & natur, Hem & trädgård, Konst & hantverk, Kropp & själ, Kultur & historia, Mat & dryck, Musik & sång, Navigation & sjöliv, Samhälle & ekonomi, Språk & kommunikation samt Trafik & teknik.

Mest populära ämnesområden under året har varit (i följande ordning): Språk & kommunikation, Sång & Musik, Dans & teater, Konst & hantverk samt Kropp och själ.

Gabriel Forss ”Du kan sjunga gospel”-kör i Göteborg är fortsatt mycket populär, både bland deltagare och konsertbesökare. Avslutningskonserterna vid Partille Arena på våren respektive Annedalskyrkan

på hösten inrymde över 500 körmedlemmar och ca 900 gäster per tillfälle. Gästartist på vårkonserten var Sanna Nielsen och på höstkonserten Charlotte Perrelli.

På hösten 2017 startade vi en ny kör i Varberg med Sara Löfgren, känd från Fame Factory, som kursledare. Sara har alltid drömt om att leda en egen kör och intresset att delta var stort. Vi samarbetar med Varbergs kommuns ungdomsverksamhet kring detta arrangemang och kan därför erbjuda ungdomar under 20 år möjlighet att delta utan kostnad.



Sara Löfgren, känd från Fame Factory, är ny körledare i Varberg.

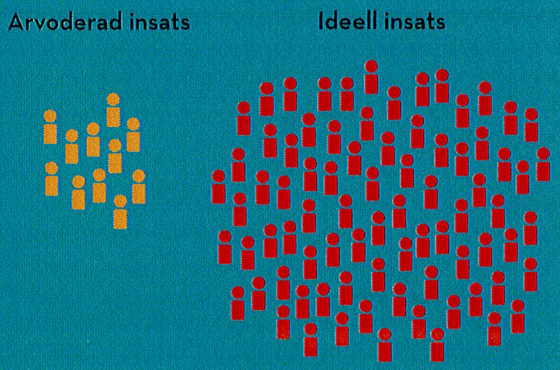
Stärkt samhälle genom *IDEELLA KRAFTER*

Ett av syftena med folkbildning är att bidra till att göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen. Detta är kanske speciellt viktigt för unga personer. En grupp forskare från Uppsala universitet har försökt räkna på samhällets kostnader för utanförskap och kommit fram till att vi alla har mycket på att vinna på att arbeta förebyggande. En människa som fastnar i utanförskap från 20 års ålder till pensionen, kostar samhället mellan 10-15 miljoner kronor. Det är summan av alla välfärdskostnader (såsom sjukvård, rehabilitering, omvårdnad, insatser från rättsväsendet) plus produktionsförlusten under hela deras vuxna liv. Källa: https://utanforskapets-pris.se/om-utanforskapets-pris/

Med hjälp av statens, regionens och kommunens stöd till studiecirkelverksamhet samt i samverkan med lokala aktörer skapar vi verksamhet i socialt utsatta områden och för personer i någon form av utanförskap. På så sätt kan vi stärka det goda i samhället och visa på alternativ sysselsättning till till exempel gängbildning och kriminalitet. Under året har regionen bland annat bedrivit verksamhet med inriktning musikstudio i samarbete med kommunerna i Kungälv och Alingsås, båda i syftet att skapa bra sysselsättning för ungdomar.

De allra flesta cirkelledare inom Medborgarskolan arbetar dessutom helt ideellt, det är i princip endast cirkelledare i öppen verksamhet som är arvoderade. De bidrag vi får från stat, region och kommun används främst till olika typer av kostnadsersättning för till exempel lokalhyra eller material som behövs för att göra denna verksamhet möjlig. Om vi skulle räkna om ledarnas ideella insats till kronor skulle det bli 78 507 876 kronor under 2017 (vi har använt oss av ett snittarvode/timma). För mer statistik kring ideell insats, se sidan 9.

Om varje figur nedan representerar 5 000 timmar i nedlagd tid, ser förhållandet mellan arvoderad och ideell insats ut ungefär så här:



Vi har även i år erbjudit föreläsningar med två aktuella, intressanta och efterfrågade föredragshållare. På våren föreläste Anders Bagge och på hösten Stina Wollter på olika orter i regionen.

Vi gömde i sedvanlig ordning två plojkurser i vårt kursutbud, en på våren (Silverfiske) och en på hösten (Bryggsegling). Plojkursen drar mycket uppmärksamhet och genererar många skratt och fem personer som gissat på rätt plojkurs drogs som vinnare av varsitt presentkort på valfri kurs, vår som höst.

Vi flyttade under våren 2017 till nya verksamhetslokaler mitt i centrala Varberg. De tidigare verksamhetslokalerna byggdes om till replokaler för våra anslutna band och har även inhyst en musikaffär och sålunda blivit ett hus ägnat helt åt musik (se nästa spalt).

Ansluten verksamhet

Medborgarskolan Region Väst samarbetar med ett stort antal föreningar och grupper som bedriver studiecirklar eller genomför kulturarrangemang, till exempel inom områden som musik, teater, dans, djur och natur samt invandrarverksamhet. Under året har ett stort antal besök, både anmälda och oanmälda, gjorts hos dessa grupper och dokumenterats både för historikens skull men också i syfte att hitta förbättringar och goda exempel.

Här föds det svenska musikundret

Regionens musikhus är en grundförutsättning för att musikgrupper ska kunna utöva och utveckla sitt intresse och borgar för kvalitet, lojalitet och stabilitet. Vi har under 2017 haft musikhus och studios på följande orter: Alingsås, Falkenberg, Halmstad, Varberg, Kungsbacka, Göteborg, Mölndal, Kungälv, Stenungsund, Älvängen, Uddevalla, Trollhättan, Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde och Borås.

För att hjälpa banden i sin utveckling erbjuder Medborgarskolan Amplified ett servicepaket av tjänster som bland annat replokaler, speltillfällen, studioinspelning och möjlighet att bli recenserade. Vi har samarbeten med bland andra Svenska Grammofonstudion och Sonic Train Studios. Regionens band har även deltagit vid Medborgarskolans egen rockfestival *Gamrocken* i Ludvika.

I Kungälv samarbetar vi med kommunens kulturhus Mimers Hus, där vi bedriver ett lyckat projekt som innefattar studioverksamhet för målgruppen tjejer och killar som behöver en vettig sysselsättning som ett alternativ till gängbildning, droger och kriminalitet.

I slutet av året startade vi ett samarbete med kommunen i Alingsås, innefattande bland annat musikstudioverksamhet, på fritidsgården Arena 11.

Vi har utvecklat musikverksamheten i Varberg, byggt ut våra replokaler och inhyst en musikaffär *Antons Musik* i våra tidigare verksamhetslokaler på Stormhallsvägen. Invigningen ägde rum i slutet av våren 2017. Detta har föranlett ett samarbete med två musikaffärer i Halland, *Antons Musik* i Varberg och *Musikalen* i Halmstad, i syftet att erbjuda en helhetslösning i musikens tecken till våra gemensamma kunder – från den första gitarren till hela rockstjärnedrömmen!



Göran Viksten (Antons Musik), Kastriot Zeqiri (Medborgarskolan Amplified) och Peter Svensson (Musikalen).

Våra ca 600 regionalt anslutna musikgrupper rapporterade under året ca 240 000 verksamhetstimmar varav ca 900 kulturarrangemang (som till exempel uppträdanden och utställningar).

ASYLSÖKANDE/NYANLÄNDA

I samband med stora flyktingströmmar över Europa, har den offentliga sektorn (såsom stat, kommun, arbetsförmedlingar, migrationsverk, folkbildningsrådet) fått hjälpas åt med att hantera nya asylsökande i Sverige. Vi som studieförbund är en viktig aktör för målgruppen asylsökande/nyanlända. Det har inneburit en anpassning av organisationen och tillsättning av resurser (som till exempel lokaler, utbildning och kompetens) för att tillgodose de olika behoven.



Hamed hittade j Medborgarskola

Hamed Tajik ville jobba. Restaurang Ester behövde personal. Medbo handledare på tjänsten Stöd och matchning såg till att de hittade va

Text: SOFIA ERIKSSON *Foto:* SOFIA SABEL

Om någon månad blir provanställningen på Restaurang Ester i Kungsbacka en fast heltidstjänst. 21-årige Hamed Tajik har jobbat hårt för det i disken, kört ut catering och jobbat sena nätter i nattklubben på helgerna.

– Jag har en bra chef, jobbet är roligt och maten här är god, berättar han.

HAMED KOM TILL Sverige från Afghanistan för fyra år sedan och började med att plugga svenska. Men han ville jobba i stället för att sitta i skolbänken. Göra nytta och tjäna pengar.

– Har man inget jobb kan man inte betala hyra och då får man bo på gatan, konstaterar han.

MEN OM MAN ÄR relativt ny i Sverige och bor själv i lilla Bua utanför Varberg är det inte alltid så lätt att hitta jobb. Via sin handläggare Christina Willén på Arbetsförmedlingen kom han i kontakt med tjänsten Stöd och matchning hos Medborgarskolan och fick Amin Jorshari som handledare.

– Hamed har jobbat inom restaurang tidigare och jag kom direkt att tänka på att Ester sökte personal. Jag vet att det är ett bra ställe och insåg att Hameds driv och arbetsvilja skulle komma till sin rätt där, säger Amin Jorshari.



obbet med ns hjälp

rgarskolans
randra.

MEDBORGARSKOLANS UPPDRAG är att bistå Arbetsförmedlingen genom att coacha arbetssökande och matcha dem med arbetsgivare. För handledarna handlar det också om att leta i sina egna nätverk, ha bra koll på företag och arbetsgivare i regionen och hela tiden hålla kontakt och kolla läget.

– Vi försöker vara lösningsorienterade. Det finns inga hinder. Vi vägleder alla som vill och ser till varje individs förutsättningar när vi letar efter arbete som passar just dem. Då blir det hållbart, säger Amin Jorshari.

FÖR HAMEDS CHEF, Aziz Acar, innebär samarbetet med Medborgarskolan både en kvalitetsstämpel och en personlig kontakt att prata med.

– I restaurangbranschen är personalomsättningen hög, men bara för det anställer vi inte vem som helst. Det måste klaffa. Och alla har en viktig roll i verksamheten. För mig är det perfekt att ringa till Amin på Medborgarskolan och förklara vad jag letar efter. Det handlar om att få rätt person på rätt plats, och det har vi fått med Hamed.

HAMED HAR MÅNGA drömmar om framtiden; en av dem är att utvecklas inom restaurangbranschen. Han trivs med den familjära stämningen på Ester och lär sig mycket.

– Jag har börjat hjälpa till i köket och gillar det, säger han. Kanske att jag vill bli kock.

FÖRSTA STEGET TILL ETT JOBB



Kan rörelser, fokus på hälsa och samtal om känslor vara en hjälp ut i arbetslivet? Svaret är ja. I Medborgarskolans projekt ALV, Arbeta och Leva i Väst, får deltagarna svenskkunskaper, yrkeskompetens och insikt i det svenska samhället med en ny, unik metod.

Text: SOFIA ERIKSSON *Foto:* TOBIAS ANDERSSON

Deltagarna tar varandra i hand och formar en stor ring i den ljusa salen. De är en brokig skara – medelålders män från Syrien, Somalia och Eritrea, Medborgarskolans personal, yngre kvinnor i slöja.

När Christer Sjögrens djupa stämma börjar strömma ur högtalarna sprider sig leenden i allas ansikten. Det är dags för dagens rörelsepass. En efter en i cirkeln får i uppdrag att leda en kort övning medan alla räknar till åtta.

– Dans är bra när man är arg och ledsen, säger Saadia Yussuf Mohamed, som kom hit från Somalia för två år sedan, medan hon diskret torkar svett från överläppen efter passet.

HON ÄR EN av många nya svenskar som deltar i projektet ALV; Arbeta och Leva i Väst. Det innebär att hon under sex månader kommer till Medborgarskolan i Skövde varje vardag och lär sig det just hon behöver för att bli mer attraktiv på arbetsmarknaden, parallellt med att hon går SFI. Här övar hon yrkesrelaterad svenska, går en kurs i livsmedelshantering och håller igång kropp och psyke med rörelse och samtal. Studier, yrkesvägledning och positiv psykologi går hand i hand.

– Jag har tre yrken jag vill bli: undersköterska, affärsbiträde eller barnskötare, säger Saadia.

VERKSAMHET FÖR att hjälpa personer med utländsk bakgrund ut i arbetslivet är inget nytt. Men det som gör ALV unikt är angreppssättet.

– Deltagarna lär sig svenska och hur det svenska samhället och arbetslivet fungerar genom att prata om sina känslor. Det blir som ett terapisamtal i grupp där vi försöker skapa positiva tankar hos människor som i många fall har varit med och hemska saker, säger Christine Schönfeldt, som är kognitionsvetare och leder den samtalsgrupp som tar vid efter rörelsepasset.

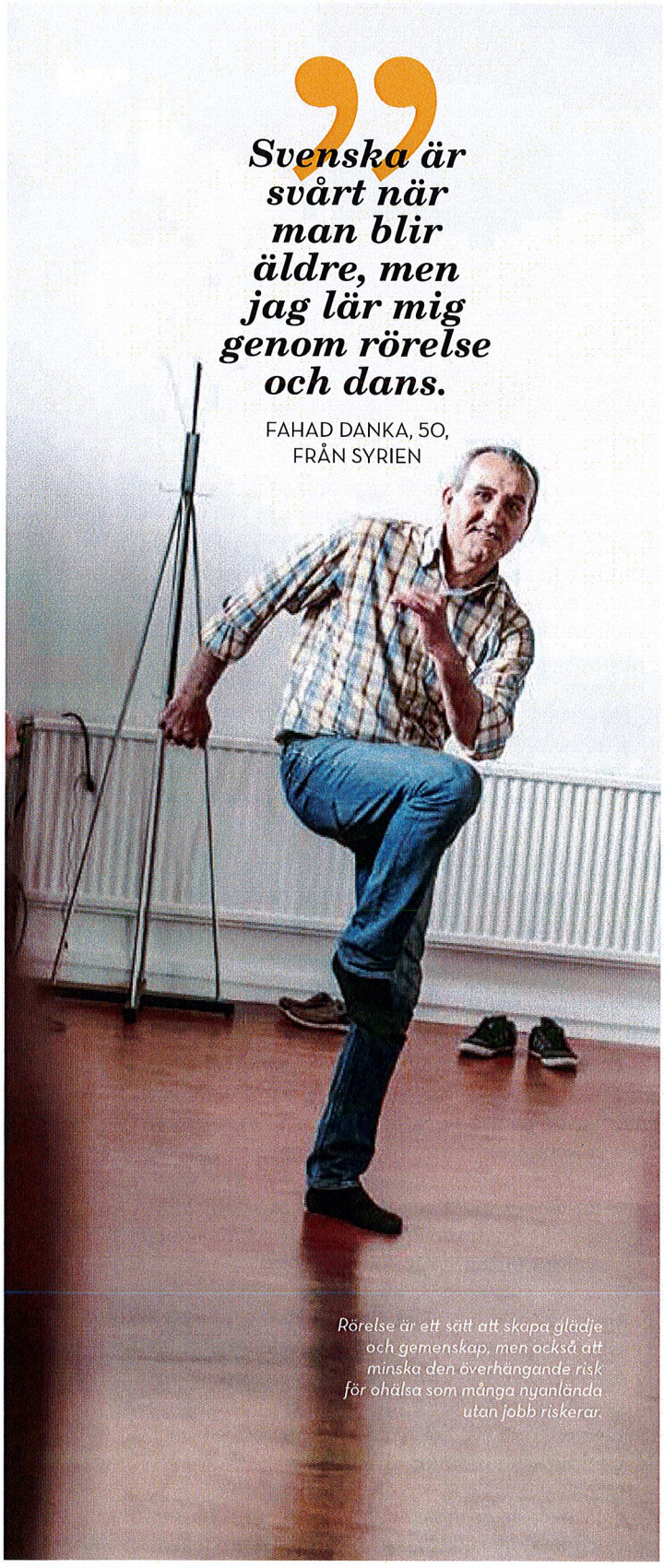
GRUPPEN HAR FÖRTROENDE för henne, det märks, och vågar formulera sina tankar och drömmar. Hon tar fram en bild på ett glatt ansikte.

– När är ni glada? frågar hon när de kommit överens om vad uttrycket innebär?

– När jag kan köpa hus, säger Youssef Warda.

Alla ger olika exempel och diskussionen om vad lycka är sätter fart. Är det att få träffa sina barnbarn, eller att kunna prata korrekt svenska? Är det när solen skiner, när man får ett jobb eller kan köra bil själv?

– I Sverige är alla glada. Det tycker jag om, säger Saadia.



Svenska är svårt när man blir äldre, men jag lär mig genom rörelse och dans.

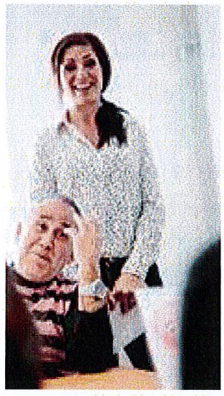
FAHAD DANKA, 50,
FRÅN SYRIEN

Rörelse är ett sätt att skapa glädje och gemenskap, men också att minska den överhängande risk för ohälsa som många nyanlända utan jobb riskerar.

ALV GER RESULTAT



"Jag tycker att soppa smakar illa." Saadia Yussuf Mohamed lär sig svenska utifrån känslor och uttryck.



Christine Schönfeldt är kognitionsvetare och arbetar med inre drivkrafter, relevanta diskussioner och motiverande samtal för att stärka deltagarna.

ALV finanserieras av den Europeiska Socialfonden. Det är frivilligt och riktar sig till personer med utländsk bakgrund som varit i Sverige i minst två år och som står långt ifrån arbetsmarknaden.

De som deltar är med i sex månader och får en individuell handlingsplan som utgår från perosnens utbildningsnivå och egna önskemål om sysselsättning.

Sedan starten i september 2016 har 15 personer från Skövdes ALV kommit ut i jobb eller praktik inom lokalvård, förskola och äldrevård.

– Det är en mycket utsatt grupp där en fjärdedel är analfabeter och nästan ingen kan hantera en dator när de kommer till oss. Många är äldre och utan utbildning; till exempel bönder och hemmafruar som försöker hitta en plats i ett nytt land, säger projektledare **Eva Heinrich Longberg**.

Hon betonar vikten av att skapa förutsättningar för psykisk hälsa och få deltagarna att känna glädje och sammanhang, och nämner också att framgångarna bygger på nära kontakter med Arbetsförmedlingen i Skövde.

– Vår kontakthandläggare **Thomas Pershed** har en stor del i det lyckade resultatet. Det är viktigt att alla samarbetar för att få resultat.

Vi har under 2016 och delar av 2017 bedrivit ett stödboende i Falkenberg för ensamkommande barn och ungdomar, där de unga givits tillgång till värdefull sysselsättning i form av olika typer av aktiviteter, samhällsinformation samt individanpassad vägledning. Stödboendet stängde i augusti 2017 på grund av minskat behov från kommunen.

UPPDRAG

Denna verksamhetstyp består för region Västs del främst av ett antal arbetsmarknads- och integrationsprojekt, i samarbete med bland annat Arbetsförmedlingen, ESF (Europeiska Socialfonden) och kommuner.

Denna verksamhet ligger helt i linje med vårt folkbildningsuppdrag. Medborgarskolans humanistiska värdegrund präglar hela vår verksamhet och vi värnar om alla människors rätt till utveckling. Målgrupperna arbetssökande och nyanlända befinner sig ofta i en utsatt situation och utanförskap är inte ovanligt. Verksamhetens fokus ligger på att hjälpa deltagarna ut i arbete och in i samhället och folkbildningens pedagogik och metodik används.

Verksamheten *Stöd och matchning*, där Medborgarskolan är en av flera underleverantörer till Arbetsförmedlingen enligt LOV (Lagen om valfrihet, vilket innebär att deltagarna själva väljer aktör) har under året fortsatt bedrivits i hela regionen. Se artikel på sidorna 20-21.

Regionen har under året bedrivit två ESF-projekt: Projekt *Ung i Europa* i Kungsbacka och Varberg, som vände sig till unga vuxna för att via praktik utomlands komma närmare arbete eller studier, avslutades i början av året. Projekt *Arbeta och Leva i Väst (ALV),* med målet att underlätta för nyanlända att snabbare komma i arbete och egen försörjning, har bedrivits i Halmstad och Skövde under hela året och utökades att omfatta även Laholm (på våren) och Hylte (på hösten). Se artikel på sidorna 22-23.

I juni 2017 startade regionen en outletbutik *Lilla Outleten* i Vänersborg, som drivs som ett arbetsmarknadsprojekt på uppdrag av Arbetsförmedlingen. Projektets syfte är att ge projektdeltagarna möjlighet till arbetsträning för att öka chanserna till arbete.



Projektledare och deltagare på Lilla Outleten i Vänersborg

I september 2017 lämnade vi in en ansökan om ett ESF-projekt *Nystart 2.0* för målgruppen arbetssökande med lång frånvaro från arbetsmarknaden, vilken beviljades i december 2017. Projektet kommer att bedrivas i samarbete med Försäkringskassan och kommuner i Västra Götaland, med start i april 2018.

Projekten och verksamheterna inom arbetsmarknad i regionen har haft totalt 1 485 unika deltagare under året. I genomsnitt per månad innebär det 431 deltagare (ej unika) i de olika projekten.

SKOLA OCH FÖRSKOLA

Regionens skolverksamhet uppvisar detta år ett positivt resultat. Överskottet återinvesteras i verksamheterna.

Medborgarskolan Region Väst är sedan flera år tillbaka huvudman för en grundskola, Franska Skolan i Göteborg, som omfattar förskoleklass till och med årskurs nio och har en fransk profil. Franska Skolan är en av två högstadieskolor i Sverige som bedriver spetsutbildning i franska språket.

Regionen driver även sex förskolor med olika inriktningar. Verksamheterna baseras på de svenska styrdokumenten gällande förskola.

- Franska Förskolan (franska språket)
- Förskolan Blå Musslan (allmän)
- Förskolan Grenen (språk och kommunikation)
- Musikförskolan Do Re Mi (musik)
- Montessoriförskolan Solstrålen (montessoripedagogik)
- Nyckelpigans förskola (allmän)

Franska Skolans grundskola har under året haft 254 elever och förskolorna tillsammans totalt 257 barn.

Skolorna och förskolorna har ytterligare ökat sin samverkan, bland annat via gemensamma pedagogträffar, fortbildningsdagar, enhetlig dokumentation samt utveckling av digitala verktyg för dokumentation av och förbättrad kommunikation med föräldrar om elevers och barns utveckling och lärande.

Skola/förskola har fortlöpande arbetat med och utvecklat sitt miljöarbete. Samtliga förskoleverksamheter är miljöcertifierade genom Grön Flagg och Franska Skolan arbetar mot en certifiering. Nyckelpigans förskola fick på hösten 2017 ett miljöpris på 10 000 kr av Laholms kommun för sitt starka engagemang för miljö och natur.

För att förbereda inför Franska Skolans expansion har under året avsatts tid och resurser för att rusta skolan både lokal- och personalmässigt. Efter den omfattande renoveringen av lokalerna på Molinsgatan i Göteborg, nyinvigdes Franska Skolans högstadium den 22 september av ingen mindre än Frankrikes ambassadör David Cvach.

SOCIAL OCH INTERNATIONELL VERKSAMHET

Social verksamhet vänder sig främst till människor i någon form av utanförskap. Internationella samarbeten och kulturella utbyten berikar och stärker oss som organisation och som privatpersoner.

Regionen har under 2017 bedrivit ett socialt projekt i Alingsås med namnet *Aktivitetshuset i Alingsås* med syftet att erbjuda Alingsås ungdomar en kreativ miljö med aktiviteter, informationsforum om arbetsmarknaden och bollplank inför vuxenlivet – mot bakgrund av att många känner ångest, nedstämdhet och oro inför framtiden. Projektet har även vänt sig till personer med funktionsvariationer. Projektet genomförs i samarbete med Alingsås Kultur och Fritid, Kulturhuset och Social Resursförvaltning. Vi har under året anordnat kurser, workshops och kulturarrangemang i våra egna lokaler, på fritidsgården Arena 11 och i Kulturhuset i Alingsås.

FÖRSLAG

Styrelsen för Medborgarskolan Region Väst föreslår 2017 års stämma att:

- Fastställa balansräkning per den 31 december 2017 samt resultaträkning 1 januari-31 december 2017
- Tillgängliga medel 24 803 234 kr balanseras i ny räkning

TACK

Regionstyrelsen vill framföra ett varmt tack till alla som bidragit med sitt engagemang och gjort arbetet möjligt under året:

Medborgarskolans anslagsgivare, samarbetspartners, anslutna organisationer, kursledare samt administrativ personal. Ett särskilt tack vill vi som vanligt rikta till alla er som deltagit i Medborgarskolans verksamhet i regionen!

Göteborg 2018-03-20

Jonas Ransgård
Ordförande

Elisabet Babic
Ledamot

Ann-Marie Widegren
Ledamot

Marie Fridén
Vice ordförande

Pontus Varga
Ledamot

Birgitta Andrén Åkerblom
Regionchef

Fredrik Sidahl
Ledamot

Torbjörn Vittfarne
Ledamot

HÄNDELSER UNDER 2017

Under 2017 har vi haft fokus på att vända en negativ resultattrend genom att göra total verksamhetsöversyn samt åtgärder i form av en omfattande omorganisation.

Resultatet för 2017 visar en förlust på ca 6,5 miljoner. En kortfattad summering av resultatet består främst av följande faktorer: Vi har haft minskade försäljningsintäkter i öppen verksamhet och i de arbetsmarknadspolitiska projekten. Antal deltagare i asylverksamheten var färre än budgeterat vilket gav lägre intäkter. Våra kostnader anpassades inte under första halvåret till våra intäkter, vilket åtgärdades under andra halvåret i form av omorganisation av Storgöteborg och följdes därefter av en omorganisation som omfattade hela Region Väst. Vi har även investerat i en ombyggnad av Franska skolans lokaler på Molinsgatan.

Ny regionchef rekryterades under första kvartalet och tillträdde under andra kvartalet.

Från och med 2017 gäller nya statsbidragsregler där fokus är på unika deltagare. Detta för att nå så många nya grupper som möjligt. Totalt har regionen en minskad försäljning på 5,3 %. Vad gäller antal studiecirkeltimmar är i stort sett oförändrat, men däremot har vi tappat studietimmar inom annan folkbildning. Antal unika deltagare i studiecirkel har dessvärre minskat satsningar till trots, däremot har vi ökat antal unika deltagare i studiecirkel i annan folkbildningsverksamhet. Antal kulturarrangemang har ökat något, vilket är viktigt inför framtida bidrag.

Till följd av en geografisk omfördelning av asylsökande/nyanlända under 2017 har förutsättningarna förändrats och resulterat i en minskning av verksamheten för målgruppen i vår del av landet.

Inom området arbetsmarknad har vi både haft ESF-projekt och avtal med Arbetsförmedlingen. Deltagare i Stöd- och Matchning har ökat bland deltagare som står längre från arbetsmarknaden än vad som ursprungligen avsågs. Däremot har politiska beslut resulterat i att deltagare i sysselsättningsfasen minskat under hela 2017. ESF-projektet Arbeta och Leva i Väst har under året utvecklats och finns nu även i Hylte och Laholm. ESF-projektet Ung i Europa avslutades under första kvartalet 2017 på grund av svårigheter att rekrytera deltagare till projektet. Vi har i samarbete med Arbetsförmedlingen startat ett arbetsträningsprojekt som lett till öppnandet av en butik "Lilla Outleten" på Edsgatan 1 C i Vänersborg.

Satsningen på företagsutbildningar som initierades 2016 har inneburit något ökade intäkter men inte burit förväntad frukt. Därför har verksamheten omprioriterats i omorganisationen och omformats med ny arbetsmetodik och resursfördelning. Vi har gjort en lokalöversyn och minskat på lokaler framför allt i Borås och Halmstad. I Varberg har vi satsat på ett musikhus i våra f d verksamhetslokaler och startat nytt samarbete med en musikaffär. Regionkontoret har under hösten 2017 flyttat från Gårda till Storgöteborgs lokaler på Haga Östergata 12. I och med utökningen av elevantalet i Franska skolan fanns behov av ny matsal, som tillsammans med de renoverade lokalerna på Molinsgatan invigdes på hösten av den franske ambassadören David Cvach.

Under året har vi satsat på kompetensutveckling för vår personal inom förskola i form av Läslyftet. Medborgarskolan Sverige anordnade en medarbetarkonferens för all personal i landet i mars 2017. I oktober 2017 hade region Väst en medarbetarkonferens för all personal. Både inför och efter konferensen har vi arbetat med vår värdegrund och hur man *gör* den i praktisk handling och beteende, ett arbete som löpande kommer att fortgå.

I augusti 2017 stängde stödboendet i Falkenberg för ensamkommande barn och ungdomar.

FRAMTIDA UTVECKLING

Vår bas i allt vi gör är Medborgarskolans värdegrund. Vår vision är att skapa mod och möjligheter för en mångfald människor. Detta gör vi genom erbjuda livslångt lustfyllt lärande och genom att hålla fokus på våra målområden; stabil ekonomi, flexibel och hållbar organisation, ökad synlighet och kännedom samt affärsutveckling.

Den nya organisationen som utformades under hösten 2017 och slutförhandlades i december införs i sydväst (Halland och Storgöteborg) 1 februari 2018 och i nordväst (Fyrbodal och Skaraborg) 1 mars 2018. Organisationen är formad utifrån specialistkompetenser och verksamhetsinriktning. Vi

minskar ner och spetsar till vår verksamhet. Vi förtydligar roller, ansvar och framför allt mål för respektive verksamhet. De grundläggande principer vi arbetar efter är att verksamheten skall skapa större mätbar nytta än kostnaderna för att bedriva den. Att samarbeten både internt och externt skall vara väl fungerade, effektiva och värdeskapande.

Vi har redan nu sett ökat antal anmälningar inom den öppna kursverksamheten 2018 än under motsvarande period 2017.

Vi blev i december beviljade ett nytt ESF-projekt, Nystart 2.0, där vi kommer att samarbeta med bland annat Försäkringskassan. Projektet kommer att starta i april 2018.

Även för 2018 har det tilldelats medel för verksamhet för asylsökande/nyanlända.

Den påbörjade expansionen av Franska Skolan kommer även att fortgå under 2018.

Vi kommer fortsatt att utöka våra samarbeten med bland annat kommuner, arbetsförmedling och näringsliv, för att via gemensamma insatser i ännu högre grad bidra till individers och samhällets utveckling.

MEDLEMSORGANISATIONER

Medborgarskolans centralt anslutna medlemsorganisationer är: Moderaterna, Moderata Ungdomsförbundet, Fria Moderata Studentförbundet, Rojalistiska föreningen, Förbundet Aktiva Seniorer och Förbundet Aktiv Ungdom.

STYRELSE

Ordförande	Jonas Ransgård
Vice ordförande	Marie Fridén
Ledamöter	Elisabet Babic Fredrik Sidahl Monica Ström (t o m 19/9) Pontus Varga Torbjörn Vittfarne Ann-Marie Widegren
Regionchef	Birgitta Andrén Åkerblom (fr o m 1/4) Kerstin Åsberg (t o m 31/3)

Regionchefen är ledamot av styrelsen och regionens verkställande tjänsteman i enlighet med föreningens stadgar.

PERSONAL

Regionen har ett medelantal anställda om 259, varav 205 heltidstjänster samt 54 heltidstjänster som kursledare.

FLERÅRSÖVERSIKT

	2017	2016	2015	2014
Studiecirkeltimmar (inklusive kulturprogram)	352 452 tim	390 677 tim	339 340 tim	329 812 tim
Studiecirkeltimmar annan folkbildning	21 158 tim	29 160 tim	17 779 tim	16 094 tim
Antal kulturarrangemang	5 146 arr	5 110 arr	4 286 arr	1 750 arr
Nettoomsättning	121 824 tkr	125 254 tkr	111 627 tkr	107 629 tkr
Omsättning inklusive bidrag	162 897 tkr	168 301 tkr	152 640 tkr	149 773 tkr
Resultat efter finansiella poster	-6 500 tkr	-6 809 tkr	-6 466 tkr	-5 882 tkr
Balansomslutning	48 509 tkr	60 799 tkr	54 597 tkr	60 480 tkr
Soliditet	51 %	51 %	70 %	73 %
Bidragsberoende	25,2 %	25,6 %	26,9 %	28,1 %

NYCKELTALSDEFINITIONER

Omsättning inklusive bidrag
Nettoomsättning och bidrag.

Soliditet
Eget kapital i procent av balansomslutningen.

Bidragsberoende
Statsbidrag, generellt kommunbidrag och landstingsbidrag i förhållande till omsättning inklusive bidrag.

Vinstdisposition
Styrelsen och regionchefen föreslår att av tillgängliga medel

Balanserade vinstmedel	31 153 301 kr
Årets resultat	-6 500 067 kr
Summa	24 653 234 kr

balanseras i ny räkning.

RESULTATRÄKNING

	Not	2017 (kr)	2016 (kr)
VERKSAMHETSINTÄKTER			
Bidrag	2	41 072 568	43 046 558
Nettoomsättning		121 824 414	125 254 207
Övriga rörelseintäkter	3	5 546 776	6 043 376
Summa intäkter		**168 443 758**	**174 344 141**
VERKSAMHETSKOSTNADER			
Råvaror och förnödenheter		-7 548 872	-8 406 595
Övriga externa kostnader	4	-45 432 776	-48 606 431
Personalkostnader	5	-115 007 711	-118 435 543
Avskrivningar	1, 6-8	-6 839 790	-5 676 195
Summa kostnader		**-174 829 149**	**-181 124 764**
RÖRELSERESULTAT		-6 385 391	-6 780 623
FINANSIELLA POSTER			
Ränteintäkter		5 917	10 006
Räntekostnader		-120 593	-38 296
Summa finansiella poster		**-114 676**	**-28 290**
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		**-6 500 067**	**-6 808 913**
SKATT		**0**	**0**
ÅRETS RESULTAT		**-6 500 067**	**-6 808 913**

BALANSRÄKNING

	Not	2017 (kr)	2016 (kr)
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Byggnader	6	22 662 868	25 283 587
Ombyggnad annans fastighet	7	9 733 256	14 534 966
Inventarier	8	4 077 683	6 020 919
Summa anläggningstillgångar		36 473 807	45 839 472
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		1 123 173	1 947 511
Övriga kortfristiga fordringar		3 188 514	6 862 422
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	6 240 320	5 853 533
Kassa och bank		1 483 048	296 242
Summa omsättningstillgångar		12 035 055	14 959 708
Summa tillgångar		**48 508 862**	**60 799 180**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	10		
Balanserad vinst		31 153 301	37 962 214
Årets resultat		-6 500 067	-6 808 913
Summa eget kapital		24 653 234	31 153 301
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		5 360 604	4 924 032
Övriga kortfristiga skulder		5 557 069	5 497 470
Lån från kreditinstitut		5 000 000	5 000 000
Kortfristiga skulder förbund		0	6 000 000
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	7 937 955	8 224 377
Summa kortfristiga skulder		23 855 628	29 645 879
Summa eget kapital och skulder		**48 508 862**	**60 799 180**

KASSAFLÖDESANALYS

	2017 (kr)	2016 (kr)
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	-6 500 067	-6 808 913
Reavinst/-förlust avyttringar anläggningstillgångar	3 512 448	228 907
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m	6 839 790	5 676 195
	3 852 171	-903 811
Betald skatt	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	3 852 171	-903 811
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar	4 111 459	-2 182 466
Ökning (+)/Minskning (-) av rörelseskulder	-5 790 251	13 011 425
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 173 379	9 925 138
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-986 574	-15 141 341
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-986 574	-15 141 341
Årets kassaflöde	**1 186 806**	**-5 216 203**
Likvida medel vid årets början	**296 242**	**5 512 445**
Likvida medel vid årets slut	**1 483 048**	**296 242**

NOTER

NOT NR 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden, om inget annat anges nedan.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	Nyttjandeperiod
Byggnader	50 år
Nedlagda kostnader på annans fastighet	3-5 år
Markanläggningar	20 år
Byggnadsinventarier	10 år
Inventarier	5 år
Datorer	3 år

Leasing

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Skatt

Ursprungligen har viss del av föreningens verksamhet varit skattepliktig, men från och med 2013-01-01 är föreningen i sin helhet skattepliktig.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som föreningen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Offentliga bidrag

Ett offentligt bidrag som inte är förknippat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts. Ett offentligt bidrag som är förenat med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs. Om bidraget har tagits emot innan villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas bidraget som skuld.

Redovisning av könsfördelning i företagsledningar

Andel kvinnor	**2017**	**2016**
Styrelsen	55 %	40 %
Övriga ledande befattningshavare	82 %	71 %

NOT NR 2 Bidrag	2017	2016
Statsbidrag	30 498 230	32 388 891
Kommunbidrag	7 382 168	7 030 290
Landstingsbidrag	3 192 170	3 627 377
Summa bidrag	41 072 568	43 046 558

NOT NR 3 Övriga rörelseintäkter	2017	2016
Hyresintäkter	723 078	691 217
Erhållna bidrag personal	3 289 453	4 241 226
Reavinst fastigheter	452 200	0
Reavinst avseende inventarier	5 000	0
Övrigt	1 077 045	1 110 933
Summa övriga rörelseintäkter	5 546 776	6 043 376

NOT NR 4 Övriga externa kostnader	2017	2016
Revisionskostnader	100 000	100 000
Andra konsultkostnader	30 053	46 578
Leasingkostnader	907 634	756 007
Lokalkostnader	24 724 763	26 550 078
Marknadsföringskostnader	2 874 111	2 857 568
Avgift till riksorganisationen	7 542 911	8 230 310
Avgift till redovisningscentralen	1 450 102	1 247 849
Data- och telekommunikation	1 646 591	1 683 732
Reaförluster avseende inventarier	199 833	67 908
Övrigt	5 956 778	7 066 401
Summa övriga externa kostnader	45 432 776	48 606 431

Arvode och kostnadsersättning till revisorer	2017	2016
KPMG AB, Roger Mattsson		
Revisionsuppdrag	100 000	100 000

NOT NR 5 Personalkostnader	2017	2016
Medelantal anställda	259	266
varav män	*59*	*63*

Bland de som medräknas i medelantalet ovan finns ett stort antal personer som har haft en visstidsanställning på ett begränsat antal timmar för att leda kurser. Arvodet till dem var 10 594 tkr. Det motsvarar 54 tjänster. Antalet tjänster är framräknade med hjälp av en snittlön samt antagandet att de flesta hör till cirkelledaravtalet där en tjänst motsvarar 1 080 timmar.

Arvoden	2017	2016
Styrelse och regionchef	921 417	1 949 419
Övriga anställda	78 547 637	77 037 566
varav till undervisande personal	*10 593 628*	*9 672 692*

Sociala avgifter	2017	2016
Styrelse och regionchef	507 372	1 036 829
Övriga anställda	29 544 657	30 066 434
varav pensionskostnader inklusive särskild löneskatt på pensionskostnader		
Styrelse och regionchef	*217 863*	*425 264*
Övriga anställda	*5 751 464*	*6 564 746*

I pensionskostnaderna ingår en återbäring för skola/förskola från KPA/Folksam på 1 432 339 kr.

NOT NR 6 Byggnader	2017	2016
Ingående anskaffningsvärden	31 043 592	27 981 838
Årets investeringar	0	3 180 916
Försäljningar/utrangeringar	-1 990 000	-119 163
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	29 053 592	31 043 592
Ingående avskrivningar enligt plan	-5 760 005	-5 095 441
Årets planenliga avskrivningar	-630 719	-669 727
Försäljningar/utrangeringar	0	5 163
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 390 724	-5 760 005
Redovisat värde	**22 662 868**	**25 283 587**

NOT NR 7 Ombyggnad annans fastighet	2017	2016
Ingående anskaffningsvärden	22 256 578	13 774 824
Årets investeringar	491 141	8 481 754
Försäljningar/utrangeringar	-2 331 219	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	20 416 500	22 256 578
Ingående planenliga avskrivningar	-7 721 612	-4 836 646
Årets planenliga avskrivningar	-4 090 235	-2 884 966
Försäljningar/utrangeringar	1 128 605	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-10 683 242	-7 721 6126
Redovisat värde	**9 733 258**	**14 534 966**

NOT NR 8 Inventarier	2017	2016
Ingående anskaffningsvärden	22 754 536	19 491 318
Årets investeringar	495 433	3 478 671
Försäljningar/utrangeringar	-839 994	-215 453
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	22 409 975	22 754 536
Ingående avskrivningar enligt plan	-16 733 617	-14 712 660
Årets planenliga avskrivningar	-2 118 836	-2 121 502
Försäljningar/utrangeringar	520 161	100 545
Utgående ackumulerade avskrivningar	-18 332 292	-16 733 617
Redovisat värde	**4 077 683**	**6 020 919**

NOT NR 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2017	2016
Förutbetalda hyror	4 455 708	3 819 104
Övriga poster	1 784 612	2 034 429
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	**6 240 320**	**5 853 533**

NOT NR 10 Förslag till vinstdisposition	
Ingående balans	31 153 301
Årets resultat	-6 500 067
Utgående balans 2017-12-31	**24 653 234**
Tillgängliga medel balanseras i ny räkning	

NOT NR 11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	**2017**	**2016**
Personalrelaterade kostnader	4 646 774	5 163 536
Övriga poster	3 291 181	3 060 841
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	**7 937 955**	**8 224 377**

NOT NR 12 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser	**2017**	**2016**
Ställda säkerheter fastighetsinteckning	10 000 000	10 000 000
Eventualförpliktelser	Inga	Inga

Revisionsberättelse beträffande denna redovisning har avgivits 2018-03-20

Roger Mattsson
Auktoriserad revisor KPMG

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Medborgarskolan Region Väst, organisationsnummer 849400-1913

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Medborgarskolan Region Väst för år 2017. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 26-35 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen. Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

• drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättesen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

• utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR SAMT STADGAR

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Medborgarskolan Region Väst för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt det presenterade förslaget och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt förvaltningen.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

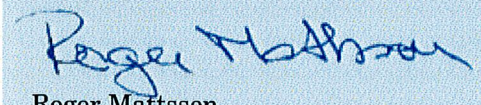
Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för

föreningens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Göteborg 2018-03-20



Roger Mattsson
Auktoriserad revisor KPMG

STYRELSE

Regionordförande
Jonas Ransgård, Göteborg

Vice regionordförande
Marie Fridén, Borås

Övriga ledamöter
Elisabet Babic, Laholm
Fredrik Sidahl, Varberg
Monica Ström, Henån (t o m 19/9)
Pontus Varga, Göteborg
Torbjörn Vittfarne, Vallda
Ann-Marie Widegren, Lundsbrunn

Regionchef
Birgitta Andrén Åkerblom, Göteborg (fr o m 1/4)
Kerstin Åsberg, Landvetter (tf t o m 31/3)

Personalrepresentant
Susanne Werder, Kungälv (fr o m 17/5)
Roberto Malek, Göteborg (t o m 16/5)

Arbetsutskott, ordförande
Jonas Ransgård, Göteborg

Arbetsutskott, övriga ledamöter
Marie Fridén, Borås
Ann-Marie Widegren, Lundsbrunn
Birgitta Andrén Åkerblom, Göteborg (fr o m 1/4)
Kerstin Åsberg, Landvetter (tf t o m 31/3)

Revisor
Roger Mattsson, KPMG Göteborg

Valberedning, ordförande
Christian Wahl, Laholm

Möten
Under verksamhetsåret har regionen haft sex protokollförda styrelsesammanträden och sex möten med arbetsutskottet.

Representation
Regionchefen har ingått i Medborgarskolan Sveriges ledningsgrupp samt varit ledamot i Hallands Bildningsförbunds styrelse.



ORGANISATION

Medborgarskolan Region Väst är en av åtta självständiga regionala enheter i studieförbundet Medborgarskolan, registrerad som ideell förening med en egen styrelse och egna stadgar.

REGIONKONTOR

Regionkontoret ligger på Haga Östergata i Göteborg. Vid regionkontoret arbetar:

Regionchef
Birgitta Andrén Åkerblom (fr o m april 2017)

Administration
Ulrika Hultman

Ekonomi
Marie Jansson (controller)
Helena Jenhall

IT
Bahman Farzad

Kvalitet & miljö
Kerstin Åsberg (biträdande regionchef, även tf januari-mars 2017)

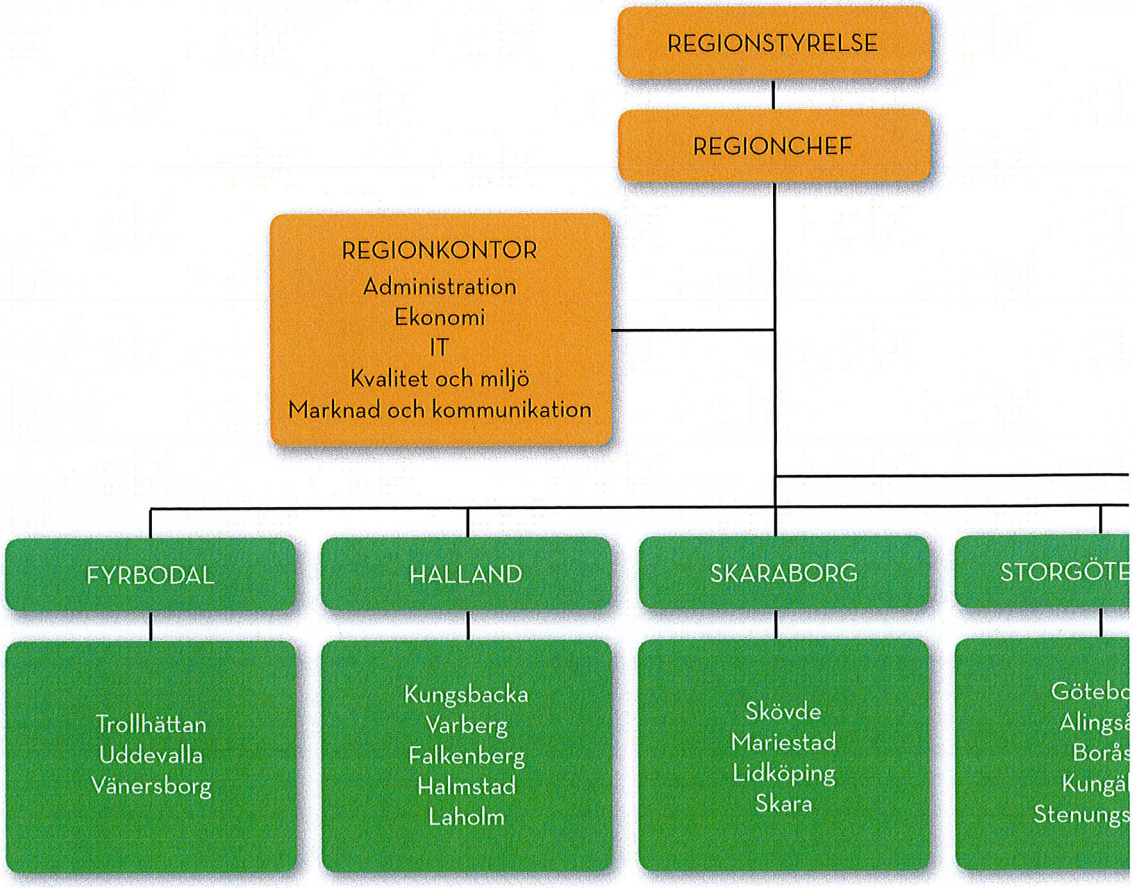
Marknad & kommunikation
Sofi Johansson (ansvarig)
Robert Larsson

NYA FOLKBILDNINGEN

Folkbildning (öppen/ansluten verksamhet) och uppdragsverksamhet (arbetsmarknad/företagsutbildning) är i Medborgarskolan Region Väst intimt förknippade med varandra. Vi använder uttrycket ”nya folkbildningen”.

Öppen verksamhet består främst av studiecirklar som är öppna för allmänheten.

Ansluten verksamhet består i huvudsak av studiecirklar i grupper och föreningar som är anslutna till Medborgarskolan.



Uppdragsverksamheten i region Väst består främst av arbetsmarknads- och integrationsprojekt i samarbete med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommuner och ESF-rådet.

Verksamheten är indelad i fyra geografiska områden, där lokalkontoren indelats enligt följande:
- Fyrbodal: Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg
- Halland: Falkenberg, Halmstad, Kungsbacka, Laholm, Varberg
- Skaraborg: Lidköping, Mariestad, Skara, Skövde
- Storgöteborg: Alingsås, Borås, Göteborg, Kungälv, Stenungsund

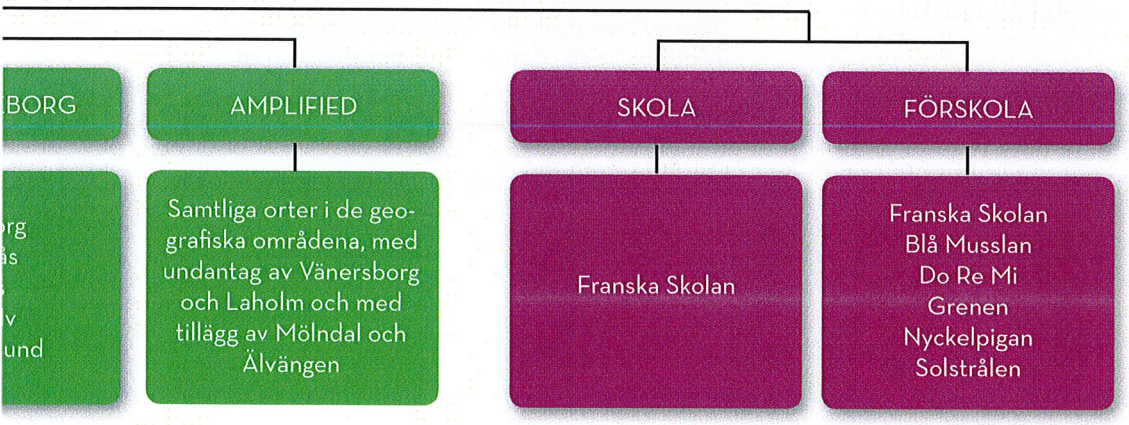
Utöver de geografiska områdena har vi även ett regionalt musiknätverk (Amplified) med ett antal musikhus i samtliga geografiska områden.

Ledningsgrupp för nya folkbildningen består av regionchef, biträdande regionchef, controller, marknadsansvarig och fyra verksamhetschefer (en för varje geografiskt område enligt ovan). Övriga funktionsansvariga vid regionkontoret kallas in vid behov.

SKOLA/FÖRSKOLA

Följande sju friskolor bedrivs i regionens regi:
- Franska Skolan (årskurs 1-9), Göteborg
- Franska Förskolan, Göteborg
- Förskolan Blå Musslan, Stora Höga
- Förskolan Grenen, Göteborg
- Musikförskolan Do Re Mi, Göteborg
- Montessoriförskolan Solstrålen, Jonsered
- Nyckelpigans förskola, Mellbystrand

Ledningsgruppen för skolverksamheten består av regionchef, biträdande regionchef, controller, två styrelseledamöter, en rektor, en verksamhetschef förskolor och fem förskolechefer. Funktionsansvariga vid regionkontoret kallas in vid behov.



KONTAKTUPPGIFTER

REGIONKONTORET

MEDBORGARSKOLAN REGION VÄST
Haga Östergata 12 | 413 01 Göteborg
Tel 031-710 08 90 | vast@medborgarskolan.se

NYA FOLKBILDNINGEN

FYRBODAL
Storgatan 19 | 461 30 Trollhättan
Tel 0520-301 20 | trollhattan@medborgarskolan.se

Hamngatan 3 | 462 33 Vänersborg
Tel 0521-682 40 | vanersborg@medborgarskolan.se

Lagerbergsgatan 36 | 451 31 Uddevalla
Tel 0522-165 77 | uddevalla@medborgarskolan.se

HALLAND
Söndrumsvägen 35 | 302 39 Halmstad
Tel 035-10 02 20 | halmstad@medborgarskolan.se

Kabelgatan 9 | 434 37 Kungsbacka
Tel 0300-69 01 70 | kungsbacka@medborgarskolan.se

Stormhallsvägen 2 | 432 32 Varberg
Tel 0340-194 95 | varberg@medborgarskolan.se

Holgersgatan 21 | 311 34 Falkenberg
Tel 0346-162 50 | falkenberg@medborgarskolan.se

Östertullsgatan 15 | 312 30 Laholm
laholm@medborgarskolan.se

SKARABORG
Södra Trängallén 2 A | 541 46 Skövde
Tel 0500-48 25 15 | skovde@medborgarskolan.se

Esplanaden 1 | 542 30 Mariestad
Tel 0501-702 60 | mariestad@medborgarskolan.se

Sockerbruksgatan 1 (entré G/gavel) | 531 33 Lidköping
Tel 0510-208 00 | lidkoping@medborgarskolan.se

Klostergatan 4 D (entré Storgatan 1) | 532 30 Skara
Tel 0511-120 10 | skara@medborgarskolan.se

STORGÖTEBORG
Haga Östergata 12 | 413 01 Göteborg
Tel 031-755 14 00 | goteborg@medborgarskolan.se

Stråhles Allé 1 A | 441 32 Alingsås
Tel 0322-192 14 | alingsas@medborgarskolan.se

Norrby Tvärgata 7 | 504 37 Borås
Tel 033-20 77 40 | boras@medborgarskolan.se

Triogatan 5 | 442 34 Kungälv
Tel 0303-180 90 | kungalv@medborgarskolan.se

Nordanvindsgatan 14 | 444 30 Stenungsund
Tel 0303-814 10 | stenungsund@medborgarskolan.se

SKOLA/FÖRSKOLA

FRANSKA SKOLAN GÖTEBORG
Grundskola och förskola
Landalagången 3 | 411 30 Göteborg
Tel 031-16 54 82 | franskaskolan@medborgarskolan.se
www.franskaskolangoteborg.se
Besöksadress Franska Skolans högstadium
Molinsgatan 7 | 411 33 Göteborg

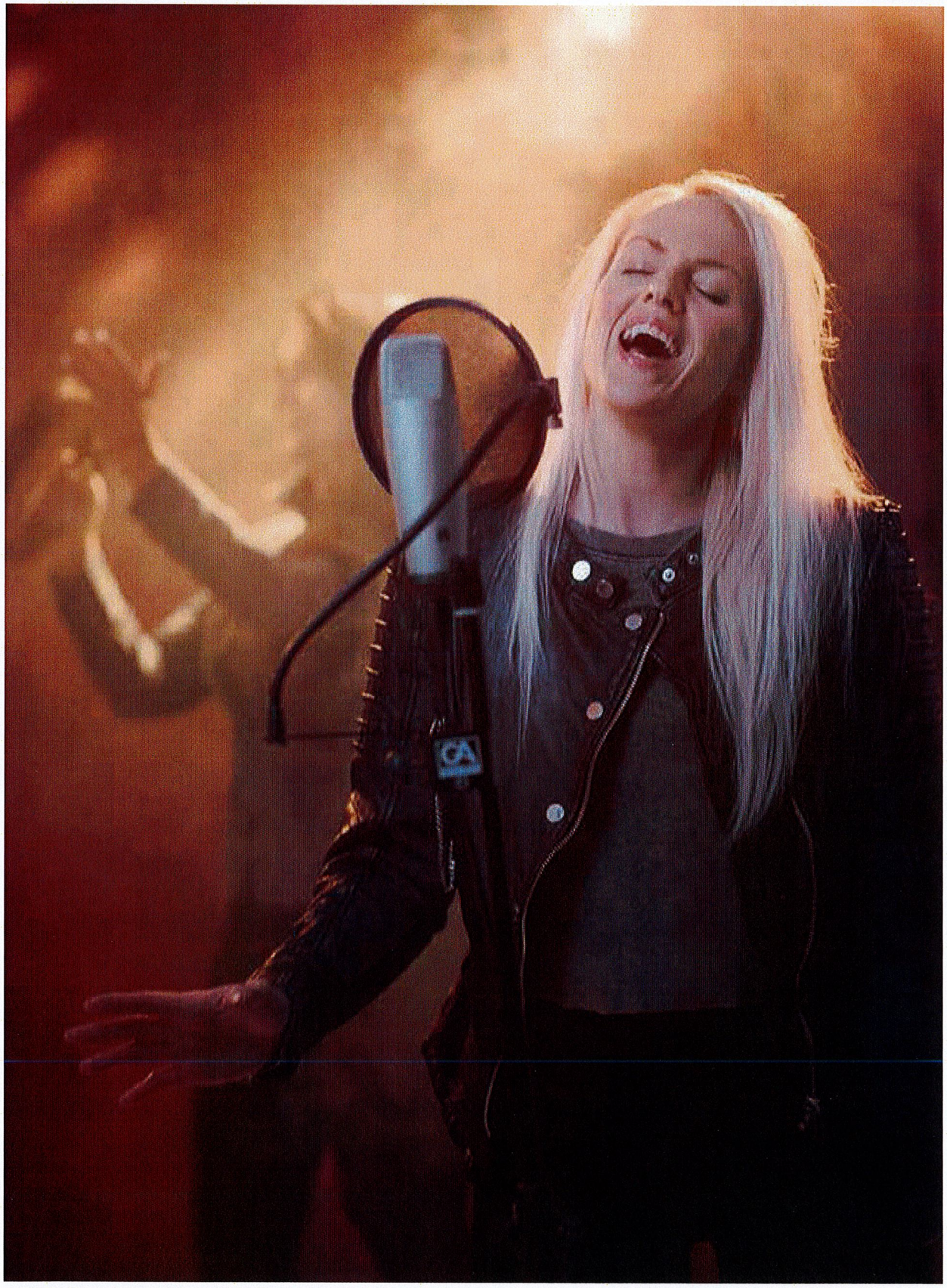
FÖRSKOLAN BLÅ MUSSLAN
Stora vägen 14 | 444 60 Stora Höga
Tel 0303-79 87 30 | blamusslan@medborgarskolan.se

FÖRSKOLAN GRENEN
Trädgårdsgärdet 140 | 424 68 Angered
Tel 031-332 07 70/71 | grenen@medborgarskolan.se

MONTESSORIFÖRSKOLAN SOLSTRÅLEN
Jonseredsvägen 1 | 433 75 Jonsered
Tel 031-795 71 53 | solstralen@medborgarskolan.se

MUSIKFÖRSKOLAN DO RE MI
Eriksbo Östergärde 15-17 | 224 34 Angered
Tel 031-46 47 66 | doremi@medborgarskolan.se

NYCKELPIGANS FÖRSKOLA
Kustvägen 2 B | 312 60 Mellbystrand
Tel 0430-253 00 | nyckelpigan@medborgarskolan.se



MEDBORGARSKOLAN REGION VÄST
Haga Östergata 12 | 413 01 Göteborg
Tel 031-710 08 90
vast@medborgarskolan.se

www.medborgarskolan.se

medborgarskolan